

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 172 (XVI) — Nr. 340

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 19 aprilie 2004

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 151 din 25 martie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare ...	1-4		privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului 5-13
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
451. — Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003		55.	ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI — Ordin privind punerea în aplicare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii și a Regulamentului privind ajutorul de stat regional 14-47

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 151

din 25 martie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare

Nicolae Popa — președinte
Costică Bulai — judecător
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Ioan Vida — judecător
Florentina Baltă — procuror
Doina Suliman — magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu

modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Aneta Anton în Dosarul nr. 2.173/C/2003 al Tribunalului Galați — Secția civilă.

La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența constantă în materie a Curții Constituționale, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 18 decembrie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 2.173/C/2003, **Tribunalul Galați – Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.** Excepția a fost ridicată de Aneta Anton cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva Sentinței civile nr. 2.618 din 25 aprilie 2003, pronunțată de Judecătoria Galați în Dosarul nr. 9.879/2002.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1, 4, 11, 15, 20, 21, 24, 31, 53 și 125. De asemenea, consideră că sunt înfrânte și dispozițiile art. 6 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și cele ale art. 1, 2, 3, 7, 9, 10 și 30 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. În acest sens, arată că, pentru justițiabilul care nu are posibilități financiare să achite taxele judiciare de timbru, liberul acces la justiție, dreptul la un proces echitabil și nepărtinitor, principiul egalității, dreptul la apărare și dreptul la informare nu mai sunt garantate, fapt ce „situează statul mai presus de lege și de cetățean“.

Instanța de judecată consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că „accesul liber la justiție nu trebuie să fie în toate cazurile gratuit“. Astfel, observă că art. 21 din Constituție nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, „fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora“. În sprijinul acestor argumente este invocată și jurisprudența Curții Constituționale, amintind, printre altele, și Decizia nr. 422/2003 în care, pronunțându-se asupra constituționalității art. 1 din Legea nr. 146/1997, Curtea a statuat că „reclamantul care a plătit taxele judiciare de timbru va suporta pierderea sumelor de bani plătite cu titlul acesta, numai atunci când instanța hotărăște că acțiunea sa nu este întemeiată sau nu îndeplinește alte condiții prevăzute de lege pentru a fi admisă, altfel spus, atunci când reclamantul a pus în mișcare în mod nejustificat serviciul public al justiției. În cazul în care acțiunea introdusă de reclamant a fost admisă, instanța de judecată îl obligă pe pârât la plata cheltuielilor de judecată, în acestea cuprinzându-se și taxele judiciare de timbru“. În final, arată că plata de taxe și impozite nu reprezintă un drept, ci o obligație constituțională a cetățenilor, prevăzută de dispozițiile constituționale, iar legiuitorul este suveran în a acorda scutiri de la plata taxelor de timbru în considerarea unor situații determinate.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, iar în conformitate cu art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, a fost solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Avocatul Poporului apreciază că susținerile autorului excepției referitoare la neconstituționalitatea art. 1 din Legea nr. 146/1997 nu sunt întemeiate. Astfel, în ceea ce privește neconstituționalitatea prevederilor legale criticate față de dispozițiile art. 21 din Constituția republicată, reține

că în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat, în mod constant, că liberul acces la justiție nu presupune și gratuitatea acestuia. Legea fundamentală nu interzice stabilirea taxelor judiciare de timbru, „fiind justificat ca persoanele care se adresează autorității judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție“. De asemenea, reține că regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Taxa judiciară de timbru apare astfel ca o modalitate de acoperire, în parte, a cheltuielilor pe care le implică serviciul public al justiției, contribuabilul având posibilitatea, în virtutea legii, de a recupera contribuția sa de la partea care cade în pretenții. În acest sens invocă și jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată prin Decizia nr. 7/1993, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1/1994, Decizia nr. 18/1997 și Decizia nr. 198/1999.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse de autorul excepției, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției republicate, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituția republicată, ale art. 1 alin. (1), art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 173 din 29 iulie 1997, cu modificările și completările ulterioare. Aceste dispoziții legale au următoarea redactare:

– Art. 1: „*Acțiunile și cererile introduse la instanțele judecătorești, precum și cererile adresate Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sunt supuse taxelor judiciare de timbru, prevăzute în prezenta lege, și se taxează în mod diferențiat, după cum obiectul acestora este sau nu evaluabil în bani, cu excepțiile prevăzute de lege*“.

În susținerea neconstituționalității acestui text de lege, autorul excepției invocă încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1, 4, 11, 15, 20, 21, 24, 31, 53 și 125, dispoziții care, în urma revizuirii și republicării Constituției, au dobândit următoarea redactare și numerotare:

– Art. 1 alin. (1), (2) și (3): „(1) *România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.*

(2) *Forma de guvernământ a statului român este republica.*

(3) *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*“;

– Art. 4: „(1) *Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.*

(2) *România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.*“;

— Art. 11 alin. (1) și (2): „(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) *Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.*“;

— Art. 15: „(1) *Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.*

(2) *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*“;

— Art. 20: „(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.*“;

— Art. 21 alin. (1) și (2): „(1) *Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.*

(2) *Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.*“;

— Art. 24: „(1) *Dreptul la apărare este garantat.*

(2) *În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.*“;

— Art. 31: „(1) *Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngreunat.*

(2) *Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.*

(3) *Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională.*

(4) *Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.*

(5) *Serviciile publice de radio și de televiziune sunt autonome. Ele trebuie să garanteze grupurilor sociale și politice importante exercitarea dreptului la antenă. Organizarea acestor servicii și controlul parlamentar asupra activității lor se reglementează prin lege organică.*“;

— Art. 56: „(1) *Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.*

(2) *Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.*

(3) *Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.*“;

— Art. 126 alin. (1), (2) și (5): „(1) *Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.*

(2) *Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.*

.....
(5) *Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. Prin lege organică pot fi înființate instanțe specializate în anumite materii, cu posibilitatea participării, după caz, a unor persoane din afara magistraturii.*“

Autorul excepției invocă, de asemenea, și încălcarea prevederilor art. 6 și 14 din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevederi ce au următorul conținut:

— Art. 6: „1. *Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.*

2. *Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.*

3. *Orice acuzat are, în special, dreptul:*

a) *să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;*

b) *să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;*

c) *să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;*

d) *să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;*

e) *să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.*“;

— Art. 14: „*Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.*“

Autorul susține, de asemenea, că dispozițiile legale criticate contravin și următoarelor prevederi din Declarația Universală a Drepturilor Omului:

— Art. 1: „*Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.*“;

— Art. 2: „1. *Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta declarație, fără nici un fel de deosebire, ca de pildă deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări.*

2. *Pe lângă aceasta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care aparține o persoană, fie această țară sau teritoriu sunt independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranității.*“;

— Art. 3: „*Orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.*“;

— Art. 7: „*Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără nici o deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.*“;

— Art. 9: „*Nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar.*“;

— Art. 10: „*Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie ascultată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.*“;

— Art. 30: „*Nici o dispoziție a prezentei declarații nu poate fi interpretată ca implicând pentru vreun stat, grupare sau persoană, dreptul de a se deda la vreo activitate sau de a săvârși vreun act îndreptat spre desființarea unor drepturi sau libertăți enunțate în prezenta declarație.*“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a dezbătut în numeroase rânduri problema constituționalității unor prevederi legale prin care s-au instituit taxe de timbru pentru introducerea unor cereri în justiție, prevederi între care se numără și art. 1 din Legea nr. 146/1997. În acest sens pot fi amintite Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 198 din 23 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 7 ianuarie 2000, și Decizia nr. 422 din 13 noiembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 908 din 19 decembrie 2003. În toate aceste cazuri, Curtea a statuat, în mod constant, că accesul liber la justiție nu înseamnă că acesta trebuie să fie în toate cazurile gratuit. Astfel, s-a reținut că art. 21 din Constituție nu instituie nici o interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora.

Pe de altă parte, s-a arătat că echivalentul taxelor judiciare de timbru este integrat în valoarea cheltuielilor de judecată stabilite de instanța de judecată prin hotărârea pe care o pronunță în cauză, plata acestora revenind părții care cade în pretenții.

Curtea observă, de asemenea, că Legea nr. 146/1997, cu modificările ulterioare, consacră, prin dispozițiile art. 21, posibilitatea Ministerului Finanțelor Publice de a acorda scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituția republicată, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 alin. (1) și (6), precum și al art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Aneta Anton în Dosarul nr. 2.173/C/2003 al Tribunalului Galați — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 martie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent șef,
Doina Suliman

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 28 din Legea nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,

Ovidiu Brînzan

Ministrul mediului și gospodăririi apelor,

Speranța Maria Ianculescu

Ministrul muncii, solidarității sociale
și familiei,

Elena Dumitru

Ministrul finanțelor publice,

Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 1 aprilie 2004.
Nr. 451.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE

de aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului

Art. 1. — Prezentele norme metodologice, denumite în continuare *norme*, reglementează regulile obligatorii pentru punerea în aplicare a Legii nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului.

Art. 2. — (1) În stabilirea decesului unei persoane, definitorie este încetarea ireversibilă a activității cerebrale sau a activității cardiace, stabilită prin mijloace medicale.

(2) Protocolul de declarare a morții cerebrale, aprobat de Comisia de transplant de țesuturi și organe umane a Ministerului Sănătății, este prevăzut în anexa nr. 1.

(3) Pentru confirmarea medicală a morții cerebrale, în cazul adultului trebuie efectuate două examinări la interval de cel puțin 6 ore, iar pentru copilul cu vârsta sub 7 ani, două examinări la interval de cel puțin 12 ore.

Art. 3. — (1) Manipularea cadavrelor în cadrul spitalelor se face după cum urmează:

a) decesul se constată de către medicul curant sau de medicul de gardă, după caz, care consemnează data și

ora decesului în foaia de observație cu semnătură și parafă; medicul curant sau, în lipsa acestuia, medicul de gardă care a constatat decesul scrie epicriza de deces, menționând data completării acesteia, semnează și parafează. În cazul declarării morții cerebrale, confirmarea medicală a acesteia de către medicul curant se face cu respectarea criteriilor prevăzute la art. 2 alin. (2);

b) după constatarea decesului, cadavrul este păstrat două ore în secția unde a fost internat pacientul, într-o cameră special amenajată;

c) anunțarea aparținătorilor sau reprezentantului legal despre survenirea decesului se face după două ore de la constatarea acestuia de către un reprezentant al spitalului, special desemnat;

d) după două ore de la deces, cadavrul este transferat la morgă de către brancardierii secției unde a decedat

bolnavul și este depus în frigiderul mortuar/camera frigorifică;

e) decedatul este transportat dezbrăcat, fără obiecte prețioase, precum: inele, cercei etc., învelit într-un cearșaf sau introdus într-un sac de plastic opac; se va menționa în scris, pe biletul de însoțire a decedatului, prezența de proteze dentare fixe din aur;

f) decedatului i se va aplica, de preferință pe antebraț, o brățară de identificare cu: numele și prenumele, vârsta, secția unde a fost internat, data și ora decesului, numărul foii de observație;

g) în cazul donatorilor de organe și țesuturi este obligatorie respectarea normelor pentru procedurile de prelevare, aprobate potrivit Legii nr. 104/2003.

(2) Decedatul este transportat către serviciul de anatomie patologică împreună cu următoarele acte:

a) biletul de însoțire a decedatului către serviciul de anatomie patologică, prevăzut în anexa nr. 2;

b) foaia de observație cu evoluția completată la zi, inclusiv constatarea decesului și epicriza de deces, cu semnătură, parafă și data efectuării;

c) buletinul de identitate/carta de identitate/pașaportul decedatului;

d) actele care însoțesc decedatul se transmit către medicul anatomopatolog prin intermediul unui cadru medical din cadrul secției unde a decedat bolnavul; foaia de observație și actul de identitate ale decedatului se aduc în serviciul de anatomie patologică cel mai târziu până la ora 9,00 a zilei următoare survenirii decesului.

(3) Decedatul este înscris în registrul de înregistrare a decedaților, care include: numele și prenumele, vârsta, ultimul domiciliu, data nașterii, codul numeric personal, data și ora decesului, secția unde a fost internat pacientul, numărul foii de observație, diagnosticul de deces, numele medicului curant.

(4) Următoarele acte/manevre medicale post-mortem se efectuează numai după împlinirea a 24 de ore de la deces:

a) autopsia;

b) certificatul medical constatator de deces;

c) îmbălsămarea.

Art. 4. — Pentru stabilirea diagnosticului de certitudine, serviciile de anatomie patologică vor efectua tehnicile histopatologice uzuale și, dacă au dotarea necesară, vor executa și alte explorări specifice pe produsele biologice trimise: histochimie, histoenzimologie, imunofluorescență, imunohistochimie, microscopie electronică, citogenetică, tehnici de biologie moleculară.

Art. 5. — (1) Serviciile de anatomie patologică, în aplicarea prezentelor norme, au următoarele atribuții:

a) efectuarea diagnosticului histopatologic sau citopatologic, după caz, asupra produselor biologice recoltate, și anume: piese operatorii, material bioptic, biopsii de tract digestiv, bronșice, hepatice, pancreatice, renale, punctii medulare, ganglionare, lichide biologice, material aspirat cu ac fin, frotiuri exfoliative, organe, fragmente tisulare și altele asemenea;

b) efectuarea de autopsii tuturor pacienților decedați în spital, care nu sunt cazuri medico-legale, și, unde este necesară confirmarea, precizarea sau completarea diagnosticului clinic, inclusiv tuturor copiilor până la vârsta de un an, indiferent de locul decesului, precum și deceselor materne care nu sunt cazuri medico-legale;

c) efectuarea de îmbălsămări, spălarea, îmbrăcarea și cosmetizarea cadavrelor.

(2) Este obligatorie trimiterea pentru diagnostic histopatologic în serviciile de anatomie patologică a tuturor fragmentelor tisulare recoltate de la pacienți în cursul intervențiilor chirurgicale și a materialului bioptic, împreună cu fișa de însoțire a materialului bioptic prevăzută în anexa nr. 3.

Art. 6. — Regimul produselor biologice examinate în serviciul de anatomie patologică este următorul:

a) fragmentele tisulare incluse în blocuri de parafină, lamele histopatologice preparate din acestea, precum și frotiurile citologice se păstrează în histoteca serviciului de anatomie patologică timp de cel puțin 10 ani pentru lame și de cel puțin 30 de ani pentru blocurile de parafină;

b) medicul anatomopatolog este obligat ca, la cererea pacientului/aparținătorilor acestuia sau a reprezentantului legal, a medicului curant sau a medicului anatomopatolog din alt spital, să elibereze blocurile de parafină și/sau lamele histopatologice în vederea unui consult, cu condiția asumării responsabilității returnării lor de către persoana care le solicită în scris și cu menționarea datelor de identitate ale acesteia;

c) pacientului, aparținătorilor acestuia sau reprezentantului legal, după caz, i se solicită exprimarea acordului, în scris, conform modelului prevăzut în anexa nr. 4, pentru: distrugerea țesuturilor care rămân după orientarea macroscopică a pieselor chirurgicale, biopsiilor sau fragmentelor recoltate la autopsie, numai după definitivarea diagnosticului histopatologic; folosirea unor fragmente tisulare/organe în scop didactic sau ca piese de muzeu, fără însă ca această situație să prejudicieze diagnosticul histopatologic; folosirea produselor biologice recoltate în studii medicale; folosirea în scop didactic/științific a imaginilor fotografice ale țesuturilor sau organelor recoltate/examinate;

d) nou-născuții decedați, mort-născuții și avortonii vor fi aduși în serviciul de anatomie patologică însoțiți de un bilet privind acordul de incinerare, prevăzut în anexa nr. 5, semnat de către părinte, aparținător sau de reprezentantul legal;

e) dacă pacientul, aparținătorul acestuia sau, după caz, reprezentantul legal își exprimă dezacordul pentru distrugerea țesuturilor care rămân după orientarea macroscopică, pacientul, aparținătorul acestuia sau reprezentantul legal, după caz, își asumă în scris obligația să distrugă țesuturile, prin incinerare sau înhumare, pentru a nu aduce prejudicii sănătății publice și să aducă dovada efectuării acesteia.

Art. 7. — Produsele biologice examinate în compartimentul de histopatologie pot avea următoarea proveniență:

- a) piese operatorii;
- b) material bioptic: biopsii de tract digestiv, bronșice, hepatice, pancreatice, renale, ganglionare, puncție medulară și altele asemenea;
- c) fragmente tisulare recoltate la autopsie;
- d) material destinat examenului citologic.

Art. 8. — Modalitatea de aducere a produselor biologice în serviciul de anatomie patologică este următoarea:

a) produsele biologice vor fi însoțite de un bilet de trimitere care trebuie să cuprindă: numele și prenumele pacientului; sexul; vârsta; codul numeric personal; numărul foii de observație; date clinice și tratamente aplicate anterior; datele examenului macroscopic intraoperator al piesei prelevate, în cazul pieselor chirurgicale; rezultate histopatologice sau citopatologice anterioare; diagnosticul prezumtiv; data operației sau efectuării biopsiei; semnătura și parafa medicului care trimite aceste produse;

b) produsele biologice vor fi înregistrate în registrul de biopsii, cu următoarele rubrici: numărul de ordine, numele și prenumele pacientului, codul numeric personal, sexul, vârsta, piesa trimisă, numărul foii de observație, diagnosticul clinic, secția care trimite piesa, numele operatorului, data primirii piesei;

c) piesele operatorii se trimit în totalitate; nu sunt admise împărțirea piesei și trimiterea de țesut în mai multe servicii de anatomie patologică simultan; piesa se poate trimite proaspătă (nefixată) în maximum două ore de la operație sau în formol tamponat 10% după acest interval, într-un container care trebuie să conțină un volum de formol de 2—10 ori mai mare decât volumul piesei; containerul va fi inscripționat cu numele și prenumele pacientului, numele piesei trimise, data operației, numele operatorului; piesa chirurgicală va fi trimisă neseționată, deschiderea ei făcându-se de către medicul anatomopatolog; când acesta consideră necesar, poate solicita prezența medicului operator la orientarea macroscopică; medicul anatomopatolog consemnează numărul, dimensiunile, aspectul pe suprafață, aspectul pe secțiune al pieselor operatorii, date care vor fi incluse în buletinul histopatologic la rubrica examenului macroscopic al piesei; se reperează zonele interesante din punct de vedere al diagnosticului, se recoltează și se prelucrează corespunzător; piesele operatorii restante după recoltarea fragmentelor pentru examinarea histopatologică se vor ține minimum 3 luni după elaborarea diagnosticului anatomopatologic în containere cu formol tamponat 10%, etichetate cu numărul de înregistrare din registrul de biopsii, după care vor fi distruse; lamele histopatologice rezultate se vor păstra o perioadă de minimum 10 ani, iar blocurile de parafină rezultate se vor păstra o perioadă de minimum 30 de ani;

d) biopsiile se trimit în formol tamponat 10%; containerul trebuie inscripționat cu datele de identitate ale pacientului și secția care trimite; se consemnează numărul,

dimensiunile și aspectul macroscopic, după caz; se prelucrează corespunzător standardelor histopatologice; lamele histopatologice rezultate se vor păstra o perioadă de minimum 10 ani, iar blocurile rezultate se vor păstra o perioadă de minimum 30 de ani.

Art. 9. — Tipurile de diagnostic histopatologic sunt următoarele:

- a) diagnostic histopatologic la parafină;
- b) diagnostic histopatologic la gheață/examen extemporaneu.

Art. 10. — (1) Elaborarea diagnosticului histopatologic se face de către medicul anatomopatolog, folosind tehnicile de anatomie patologică de care dispune: obligatoriu colorație uzuală — hematoxină eozină — și, după caz, colorații speciale, în maximum 30 de zile lucrătoare din momentul primirii pieselor, cel puțin ca diagnostic de etapă.

(2) Dacă medicul anatomopatolog consideră că, pentru stabilirea cu precizie a diagnosticului, sunt necesare tehnici speciale de anatomie patologică care nu sunt disponibile în serviciul respectiv, precum: imunohistochimie, biologie moleculară, imunofluorescență sau microscopie electronică, va consemna acest lucru în buletinul histopatologic pe care îl eliberează.

Art. 11. — (1) Examenul extemporaneu se efectuează la cererea clinicianului, fiind recomandabil să fie anunțate cu 24 de ore înainte de intervenția chirurgicală.

(2) Medicul anatomopatolog are dreptul să refuze examenul extemporaneu în oricare dintre următoarele situații:

a) țesutul trimis este impropriu, din punct de vedere tehnic, examenului histopatologic la gheață, de exemplu: os/zone calcificate, debriuri necrotice etc.;

b) piesa trimisă sau leziunea este foarte mică, existând riscul prejudicierii diagnosticului la parafină;

c) în circumstanțe speciale, care se apreciază de medicul anatomopatolog după secționarea la gheață, de exemplu: noduli tiroidieni, ganglion limfatic suspect de malignitate limfoidă.

(3) Rezultatul histopatologic al examenului extemporaneu este comunicat secției; acesta poate cuprinde numai afirmarea sau infirmarea malignității și este utilizat numai pentru luarea deciziei terapeutice intraoperatorii; orice altă decizie terapeutică se ia doar pe baza diagnosticului definitiv la parafină.

(4) Este obligatorie prelucrarea la parafină a fragmentului tisular examinat la examenul extemporaneu.

Art. 12. — (1) Buletinul histopatologic este elaborat numai de medicul anatomopatolog; acesta cuprinde diagnosticul histopatologic și va avea obligatoriu următoarele puncte: numărul de ordine din registrul de biopsii și data înregistrării, datele din biletul de trimitere, descrierea macroscopică a piesei, descrierea microscopică a piesei, concluzia diagnostică, semnătura și parafa medicului anatomopatolog.

(2) Se eliberează buletin histopatologic separat pentru examenul extemporaneu, rezultatul acestuia fiind inclus și

în buletinul histopatologic elaborat după examinarea la parafină.

(3) Originalul buletinului histopatologic se păstrează în arhiva serviciului de anatomie patologică împreună cu biletul de trimitere a produsului biologic, minimum 30 de ani.

(4) Copii ale buletinului histopatologic se eliberează în două exemplare: un exemplar este destinat medicului care a solicitat examenul histopatologic, celălalt exemplar este înmănat pacientului. Buletinul histopatologic poate fi eliberat unui aparținător legal, pe bază de procură, conform dreptului la confidențialitatea informațiilor.

(5) Exemplarul destinat medicului care a solicitat examenul histopatologic se atașează de către acesta în mod obligatoriu la foaia de observație a pacientului.

Art. 13. — Metodologia examinării histopatologice în consult este următoarea:

a) lamele/blocurile în consult vor fi înregistrate în registrul de biopsii cu mențiunea de lame/blocuri în consult, cu acordarea unui număr de înregistrare din serviciul propriu;

b) diagnosticul histopatologic va îndeplini aceleași condiții ca cel elaborat pentru piesele prelucrate în serviciul propriu.

Art. 14. — Produsele biologice examinate în compartimentul de citologie pot avea următoarea proveniență:

- a) lichide biologice;
- b) material aspirat cu ac fin;
- c) frotiuri exfoliative;
- d) amprente.

Art. 15. — Produsele biologice citologice vor fi însoțite de un bilet de trimitere care trebuie să cuprindă următoarele:

- a) datele de identitate ale pacientului;
- b) informații medicale privind afecțiunile pacientului;
- c) precizarea zonei anatomice din care s-a recoltat produsul citologic;
- d) tehnica de recoltare;
- e) diagnosticul prezumtiv;
- f) semnătura și parafa medicului care solicită examenul citopatologic.

Art. 16. — (1) Diagnosticul citopatologic se elaborează de medicul anatomopatolog, folosind tehnicile de care dispune, obligatoriu colorație Papanicolau pentru frotiurile cervico-vaginale și, facultativ, după caz, colorații speciale.

(2) Dacă medicul anatomopatolog consideră că pentru stabilirea cu precizie a diagnosticului sunt necesare tehnici speciale de anatomie patologică care nu sunt disponibile în serviciul respectiv, de exemplu: imunohistochimie, biologie moleculară, imunofluorescență, va consemna acest lucru în buletinul citopatologic pe care îl eliberează.

Art. 17. — (1) Buletinul citopatologic cuprinde diagnosticul citopatologic și este elaborat numai de către medicul anatomopatolog.

(2) Originalul buletinului citopatologic se păstrează în arhiva serviciului de anatomie patologică împreună cu biletul de trimitere a produsului biologic, minimum 30 de ani.

(3) Copia buletinului citopatologic se eliberează medicului care a solicitat examenul citopatologic și/sau pacientului ori aparținătorilor acestuia, cu procură din partea pacientului, după caz.

(4) Copia buletinului citopatologic se atașează în mod obligatoriu la foaia de observație a pacientului.

Art. 18. — (1) Autopsia se efectuează de medicul anatomopatolog după studierea foii de observație a decedatului.

(2) La autopsie asistă obligatoriu medicul șef de secție al secției unde a decedat bolnavul, medicul curant sau un medic desemnat de medicul șef de secție al secției unde a decedat bolnavul.

(3) La autopsie pot asista, în funcție de circumstanță, alți medici, studenți la medicină sau elevi la școli sanitare, dar numai cu acordul medicului șef de secție al serviciului de anatomie patologică.

Art. 19. — (1) Tehnica de autopsie anatomopatologică poate cuprinde autopsii generale sau parțiale.

(2) Autopsia se efectuează cu instrumentarul special din trusa de necropsie: bisturie, cuțite de amputație, ferăstrău electric, pense anatomice și Pean, depărtătoare, sonde, foarfece etc.; nu este permisă folosirea în cursul necropsiei a instrumentarului utilizat pentru orientarea pieselor în compartimentul de histopatologie.

(3) Persoanele care efectuează autopsia vor purta echipament de protecție: halat, șorț de cauciuc, mască, ochelari, mănuși lungi.

(4) În cursul autopsiei se recoltează fragmente din organele examinate pentru diagnosticul histopatologic, care este obligatoriu.

Art. 20. — (1) Rezultatul autopsiei anatomopatologice va cuprinde stabilirea tanatogenezei.

(2) Certificatul medical constatator de deces se completează după cum urmează:

- a) de către medicul anatomopatolog, în cazul în care se efectuează autopsia;
- b) în cazul în care nu se efectuează autopsia și decesul nu constituie caz medico-legal, certificatul medical constatator de deces se eliberează de către medicul curant care a îngrijit bolnavul înaintea decesului;
- c) diagnosticul din certificatul medical constatator de deces se trece în foaia de observație, pe biletul de însoțire a decedatului și în registrul de înregistrare a decedaților.

Art. 21. — (1) Diagnosticul anatomopatologic macroscopic postnecroptic se completează în foaia de observație și în registrul de protocoale de autopsie al serviciului de anatomie patologică.

(2) Medicul anatomopatolog le explică aparținătorilor leziunile găsite, mecanismul morții, cu precizarea că rezultatul definitiv este stabilit numai după examenul microscopic.

(3) Medicul anatomopatolog redactează protocolul de autopsie în maximum 48 de ore de la efectuarea autopsiei, conform standardelor în vigoare ale specialității, și îl trece în registrul de protocoale de autopsie al serviciului de anatomie patologică.

(4) Examenul histopatologic al fragmentelor recoltate în cursul autopsiei se efectuează în maximum două luni de la data acesteia și se stabilește diagnosticul final postnecroptic care:

a) se anexează protocolului de autopsie în registrul de protocoale de autopsie;

b) se comunică în scris medicului curant al decedatului, care are obligația de a-l anexa în foaia de observație a pacientului;

c) se comunică în scris aparținătorilor decedatului, dacă aparținătorii solicită în scris direcției spitalului eliberarea acestuia.

(5) Gradul concordanței anatomoclinice se stabilește după cum urmează:

a) neconcordanța anatomoclinică se comunică medicului curant și medicului șef de secție al secției unde a decedat bolnavul;

b) serviciul de anatomie patologică comunică trimestrial direcției spitalului, care are obligația de a comunica în scris casei de asigurări de sănătate situația cazurilor finalizate sub următoarele rubrici: numărul de cazuri autopsiate, numărul de cazuri scutite de autopsie, numărul de cazuri cu diagnostic concordant, numărul de cazuri cu diagnostic discordant parțial și numărul de cazuri de discordanță majoră între diagnosticul final și diagnosticul la deces stabilit în secție.

(6) În cadrul spitalelor clinice universitare se vor organiza ședințe de confruntări anatomoclinice, prin colaborarea dintre secțiile clinice și cele de anatomie patologică.

(7) Actele compartimentului de prosectură se păstrează după cum urmează:

a) registrul de înregistrare a decedaților — permanent;

b) biletul de însoțire a cadavrului, la care se atașează cererea de scutire de autopsie și copia de pe actul de identitate al solicitatorului, după caz — minimum 30 de ani;

c) protocolul de autopsie: macroscopie, microscopie — minimum 30 de ani.

Art. 22. — (1) Serviciul de anatomie patologică este încadrat cu personal medical conform normativelor de personal din unitățile sanitare.

(2) Serviciul de anatomie patologică trebuie încadrat cel puțin cu:

a) 2 medici anatomopatologi, cel puțin unul dintre ei medic specialist, încadrat ca medic sau cercetător științific;

b) 2 asistenți de anatomie patologică;

c) 2 autopsieri;

d) 2 băieși/îngrijitoare.

(3) În cadrul serviciului de anatomie patologică pot activa medici anatomopatologi, biologi, chimiști, asistenți de anatomie patologică, registratori medicali, laboranți, autopsieri, îngrijitoare, băieși.

(4) Datorită specificului activității, riscului de contaminare și implicațiilor medico-legale ale activității, nu este permisă rotarea personalului care lucrează în cadrul serviciului de anatomie patologică cu personal din cadrul restului secțiilor spitalului.

(5) Asistenții medicali trebuie să fie în mod obligatoriu absolvenți ai unei instituții de învățământ medical, pregătiți în specialitatea asistent medical de laborator.

(6) Șeful serviciului de anatomie patologică este în mod obligatoriu medic anatomopatolog, cel puțin specialist, încadrat ca medic sau cercetător științific.

(7) Pentru perioada concediului de odihnă sau, după caz, a sărbătorilor legale, șeful serviciului de anatomie patologică va delega în scris un alt medic anatomopatolog din serviciu, care va prelua atribuțiile șefului de secție.

Art. 23. — Efectuarea autopsiei anatomopatologice se face cu respectarea următoarelor condiții:

a) autopsia este obligatorie pentru toate situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. b);

b) la cerere și contra cost se pot efectua autopsii ale unor persoane decedate la domiciliu, dacă acestea nu constituie cazuri medico-legale;

c) dacă în cursul autopsiei medicul anatomopatolog constată leziuni cu implicații medico-legale, oprește autopsia și anunță organul judiciar competent, potrivit legii;

d) decizia autopsiei anatomopatologice (versus cea medico-legală) o ia medicul șef de serviciu de anatomie patologică, care răspunde pentru ea; cazurile ce necesită o autopsie medico-legală sunt precizate prin lege.

Art. 24. — În situația în care decesul survine în ambulanță sau în camera de gardă a spitalului, se va întocmi foaia de examinare pentru decedatul respectiv și va fi anunțat Serviciul de intervenție la evenimente din cadrul Poliției, care va proceda conform reglementărilor legale în vigoare.

Art. 25. — În cazul decesului copilului cu vârsta sub 1 an la domiciliu, se va proceda după cum urmează:

a) constatarea decesului se face de către medicul de familie/medicul ambulanței;

b) medicul care a constatat decesul anunță Serviciul de intervenție la evenimente din cadrul Poliției, care va proceda conform reglementărilor legale în vigoare.

Art. 26. — În situația în care aparținătorii/reprezentanții legali solicită scutirea de autopsie și sunt întrunite condițiile legale acordării acesteia, se va proceda după cum urmează:

a) aparținătorii/reprezentanții legali vor completa formularul privind scutirea de autopsie, prevăzut în anexa nr. 6;

b) solicitarea scutirii de autopsie se va face în cel mai scurt timp de la anunțarea decesului, de preferință în primele 24 de ore;

c) scutirea de autopsie, la care se atașează o copie de pe actul de identitate al aparținătorului/reprezentantului legal, va fi aprobată de medicul curant, șeful de secție unde a decedat bolnavul, șeful serviciului de anatomie patologică și directorul spitalului și va fi păstrată împreună cu biletul de însoțire a decedatului;

d) se poate acorda scutire de autopsie, dacă nu există dubii asupra tratamentului aplicat sau asupra diagnosticului de deces, precum și în cazul decesului survenit în cursul

internării pentru o cură periodică a unei afecțiuni cronice terminale.

Art. 27. — În situația în care nu este posibilă contactarea aparținătorilor decedatului și nu se întrunesc condițiile legale pentru prelevarea de organe și țesuturi, se va proceda după cum urmează:

a) după 3 zile de la deces va fi anunțată, în scris, Poliția de către secția spitalului unde a decedat bolnavul;

b) dacă, într-un interval de 10 zile de la survenirea decesului, nu se prezintă aparținătorii, decedatul va fi considerat caz social;

c) în situația în care între spital și instituțiile de învățământ medical superior uman există norme comune semnate de ambele instituții, dacă nu există probleme referitoare la diagnosticul și tratamentul aplicat și dacă pacientul nu a suferit de boli infectocontagioase, de exemplu: tuberculoză, SIDA etc., cadavrul poate fi preluat de serviciul pentru exploatarea cadavrelor al catedrei de anatomie din instituția de învățământ medical superior;

d) pentru cadavrele nerevendicate și nepreluate de serviciile pentru exploatarea cadavrelor ale catedrelor de anatomie din instituțiile de învățământ medical superior, se va efectua autopsia și va fi anunțată în scris primăria din raza teritorială a spitalului.

Art. 28. — (1) Cheltuielile aferente serviciilor medicale efectuate în serviciul de anatomie patologică sunt suportate prin contractul încheiat de spital cu casa de asigurări de sănătate.

(2) În condițiile în care spitalul nu are serviciu propriu de anatomie patologică, se va încheia un contract cu un spital care are serviciu de anatomie patologică, cheltuielile aferente serviciilor medicale de anatomie patologică fiind suportate din bugetul spitalului care solicită examenele histopatologice.

(3) Cheltuielile aferente serviciilor medicale de anatomie patologică se suportă direct de către pacient, în condițiile în care:

a) recoltarea produselor biologice de examinat se face într-un cabinet sau spital privat;

b) pacientul dorește ca examenul histopatologic să fie efectuat în alt serviciu de anatomie patologică decât cel care deservește unitatea medicală în care s-a făcut recoltarea; pentru aceasta, pacientul trebuie să solicite în scris efectuarea examenului histopatologic în altă unitate, precizând care este această unitate și asumându-și responsabilitatea pentru remiterea buletinului histopatologic medicului operator/recoltator; medicul operator/recoltator va asigura introducerea piesei într-un container etanș, care să îndeplinească toate cerințele trimiterii unei piese operatorii la mai mult de două ore de la recoltare, într-un volum de formol tamponat 10% de 2—10 ori mai mare decât volumul piesei; containerul va fi inscripționat cu numele și prenumele pacientului, numele piesei trimise, data operației, numele operatorului;

c) pacientul solicită un consult histopatologic;

d) pacientul este internat în spital, în regim cu plată.

Art. 29. — (1) Spitalul va organiza contabilitatea costurilor pentru secția de terapie intensivă, în vederea stabilirii cheltuielilor specifice serviciilor medicale aferente menținerii în condiții fiziologice a cadavrului, din momentul declarării morții cerebrale. Aceste deconturi vor include și cheltuielile efectuate pentru diagnosticarea morții cerebrale. Ora decesului este considerată ora la care s-a efectuat a doua diagnosticare a morții cerebrale.

(2) Plata coordonatorului de transplant se va face, cu timp parțial de muncă, în cadrul Programului național de transplant de organe și țesuturi, din fondurile alocate pentru cheltuieli de personal.

(3) Plățile către spitale se vor face în termen de 30 de zile din momentul facturării de către spital a serviciilor medicale respective.

Art. 30. — (1) Solicitarea acceptării prealabile, exprimată în scris în timpul vieții pentru prelevarea de țesuturi și organe în vederea transplantului, se va efectua în momentul introducerii cărții de donator.

(2) Acordul scris privind prelevarea de organe și țesuturi se obține după declararea morții cerebrale și este explicit în privința organelor și țesuturilor ce urmează a fi prelevate.

(3) Prin *persoane nerevendicate* se înțelege acei pacienți nerevendicați legal de nici un aparținător de gradul I, de soț/soție sau reprezentant legal, după caz, pe toată durata spitalizării, până la declararea legală a decesului și ale căror servicii funerare intră în grija statului. De asemenea, în această categorie intră și persoanele fără aparținători aflate în unitățile de îngrijire socială, cum sunt: cămine de bătrâni, cămine-spital etc.

(4) Prelevarea de organe și/sau țesuturi de la cadavrele aflate în situația menționată la alin. (3) se face cu acordul scris al șefului de secție sau al directorului instituției, al unui reprezentant al Comisiei de transplant de țesuturi și organe a Ministerului Sănătății și, după caz, al unui medic legist.

Art. 31. — Comisia de transplant de țesuturi și organe a Ministerului Sănătății va fi înștiințată asupra prelevării de organe și/sau țesuturi de la cadavru, efectuată în scopul transplantului.

Art. 32. — Prelevarea de organe și țesuturi se face numai după testarea clinică și biologică, în conformitate cu criteriile evidențiate în Legea nr. 2/1998 privind prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane, cu modificările ulterioare. Responsabilitatea privind calitatea acestor organe și țesuturi revine Comisiei de transplant de țesuturi și organe a Ministerului Sănătății.

Art. 33. — Ministerul Sănătății va înființa și va gestiona Registrul național de transplant.

Art. 34. — Orice prelevare de la cadavru, în cazul decesului care face obiectul unei anchete medico-legale, se va efectua numai cu aprobarea scrisă a medicului legist.

Art. 35. — Anexele nr. 1—6 fac parte integrantă din prezentele norme.

*ANEXA Nr. 1
la norme*

**PROTOCOL
de declarare a morții cerebrale**

Numele donatorului, vârsta,
FO nr., cauza morții cerebrale,
Debutul comei: data ora
Criterii de diagnosticare a morții cerebrale:

Examen neurologic	Ziua →	Ora →	Evaluare		
			I	II	
1. Reflex pupilar fotomotor (a se folosi lumină puternică)					
2. Reflex cornean					
3. Reflex de vomă					
4. Reflex de tuse					
5. Răspuns motor în aria nervilor cranieni (a se apăsa patul unghial, șanțul nazo-genian și zona supraciliară)					
6. Reflex oculo-cefalic (deviație conjugată a privirii la mișcarea bruscă a capului în plan orizontal și vertical)					
7. Reflex oculo-vestibular (deviația conjugată a privirii când se irigă conductul auditiv extern cu 50 ml apă la 4°C. Trebuie să se asigure în prealabil de integritatea timpanului).					
8. Evaluarea respirației spontane:					
– prezența mișcărilor respiratorii spontane					
– testul de apnee:			PaCO ₂	pH	PaO ₂
1. se preoxigenează pacientul timp de 10 min. cu oxigen 100%	0'		I		
2. se realizează gazometria: PaCO ₂ bazal trebuie să fie 36–40 mmHg	5'		II		
3. se deconectează pacientul de la ventilator timp de 10 min. Se menține sonda de oxigen cu un debit de 6–12 l/min. pe sonda endotraheală	10'		I		
4. se realizează din nou gazometria: PaCO ₂ trebuie să fie minimum 60 mmHg la sfârșitul perioadei de deconectare	15'		II		
– prezența mișcărilor respiratorii spontane					

Electroencefalograma:

A = Medic primar ATI

B = Medic primar neurolog, neurochirurg sau ATI

*ANEXA Nr. 2
la norme*

Unitatea
Clinica/Secția

Către
Departamentul/Secția de anatomie patologică

Vă trimitem decedatul/decedata, în vârstă de ani, cu ultimul domiciliu în orașul, str. nr., județul, data nașterii, CNP, internat în clinica/secția, FO nr., care a decedat la data de, ora, cu diagnosticul

Data
.....

Medic,
.....
(semnătura și parafa)

ANEXA Nr. 3

la norme

Localitatea
Unitatea sanitară

Adus de
Primit de
Data primirii

FIȘA DE ÎNSOȚIRE A MATERIALULUI BIOPTIC

Către

Departamentul/Secția de anatomie patologică

Clinica/Secția trimite material bioptic/citologic de la bolnavul
....., sex M/F, vârsta, CNP, FO nr.
Diagnosticul clinic

Piesa trimisă

Examenul cerut extemporaneu/histopatologic la parafină/citologic

Date anatomoclinice în legătură cu examenul histopatologic cerut (date clinice, terapie anterioară examenului macroscopic intraoperator al piesei prelevate):
.....
.....
.....

Rezultate histopatologice sau citopatologice anterioare
.....
.....

Fixare prealabilă în (dacă este cazul)

Data recoltării (operației)

Medic,

.....
(semnătura și parafa)

ANEXA Nr. 4

la norme

Domnule director,

Subsemnatul/Subsemnata, domiciliat/domiciliată în orașul, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, telefon, posesor al actului de identitate seria nr., eliberat la data de, de către, declar că sunt/nu sunt de acord cu următoarele:

1. distrugerea țesuturilor care rămân după orientarea macroscopică a pieselor chirurgicale/biopsiilor (după definitivarea diagnosticului histopatologic)

DA (semnătura)

NU și în acest caz mă oblig să distrug țesuturile rămase prin incinerare la crematoriul uman pentru a nu aduce prejudicii sănătății publice; în plus, mă oblig să aduc o adeverință scrisă de la crematoriul uman în acest sens

(semnătura)

2. folosirea unor fragmente tisulare/organe în scop didactic (piese de muzeu), cu condiția ca această situație să nu prejudicieze diagnosticul histopatologic și să se păstreze secretul identității mele

DA (semnătura) NU (semnătura)

3. folosirea în studii medicale a produselor biologice care îmi sunt recoltate

DA (semnătura) NU (semnătura)

4. folosirea în scop didactic/științific a imaginilor fotografice ale țesuturilor sau organelor recoltate/examinate, cu condiția păstrării secretului identității mele

DA (semnătura) NU (semnătura)

Data

*ANEXA Nr. 5
la norme*

Domnule director,

Subsemnatul/Subsemnata, domiciliat/domiciliată în, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, telefon, posesor al actului de identitate seria nr., eliberat la data de, de către, în calitate de al copilului meu decedat, născut la data de, declar următoarele:

— sunt de acord cu incinerarea copilului meu decedat

— nu sunt de acord cu incinerarea copilului meu decedat și în acest caz mă oblig să aduc o copie de pe adeverința de înhumare.

Semnătura
.....

Semnătura
.....

Data

*ANEXA Nr. 6
la norme*

Se aprobă.
Director,
.....

Aviz șef secție

Aviz serviciu prosectură

Domnule director,

Subsemnatul/Subsemnata, domiciliat/domiciliată în orașul....., str. nr., bl., sc., et., ap., județul, în calitate de față de decedatul/decedata, vă rog să binevoiți a aproba scutirea de autopsie. Menționez că nu am nici un fel de obiecții asupra tratamentului și diagnosticului stabilit în clinica/secția a spitalului..... . Îmi asum întreaga responsabilitate în fața familiei privind orice revendicări ulterioare.

Data

Semnătura

Act de identitate seria nr., eliberat de la data de

ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

CONSILIUL CONCURENȚEI

ORDIN

privind punerea în aplicare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii și a Regulamentului privind ajutorul de stat regional

În baza:

— prevederilor art. 21 alin. (4) lit. f), ale art. 28 alin. (1) și ale art. 29 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 875 din 10 decembrie 2003;

— prevederilor art. 22 alin. (1) și (5) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 3 august 1999, cu modificările ulterioare,

și având în vedere avizul favorabil al Consiliului Legislativ referitor la proiectele de Regulament privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii și Regulament privind ajutorul de stat regional,

președintele Consiliului Concurenței emite următorul ordin:

Art. 1. — În urma adoptării în plenul Consiliului Concurenței, se pun în aplicare următoarele regulamente: Regulamentul privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii și Regulamentul privind ajutorul de stat regional, prevăzute în anexele nr. I și II care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Compartimentele de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin și regulamentele menționate la art. 1 vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului Concurenței,
Mihai Berinde

București, 23 martie 2004.
Nr. 55.

REGULAMENT PRIVIND AJUTORUL DE STAT PENTRU ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII

În temeiul art. 28 alin.(1) din Legea concurenței nr.21/1996, cu modificările și completările ulterioare, al art. 14 alin.(1) lit. b) și al art. 21 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare,
Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organisme care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Întreprinderile mici și mijlocii joacă un rol determinant în crearea de locuri de muncă și reprezintă, în sens larg, un factor de stabilitate socială și de creștere economică. Dezvoltarea acestei categorii de întreprinderi poate să fie totuși limitată de imperfecțiunile pieței. Deseori, accesul întreprinderilor mici și mijlocii la capital sau credit este dificil datorită reticențelor înregistrate pe piețele financiare în asumarea riscurilor precum și datorită garanțiilor limitate pe care aceste întreprinderi le pot oferi. Resursele limitate ale acestora pot, de asemenea, reduce accesul la informații, mai ales la cele referitoare la noi tehnologii și potențiale piețe. Ajutoarele de stat ce au ca scop facilitarea dezvoltării activităților economice ale întreprinderilor mici și mijlocii nu trebuie totuși să modifice condițiile comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Domeniu de aplicare

Art.1 - (1) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii din toate sectoarele de activitate.

(2) Prezentul regulament nu se aplică:

- a) activităților legate de producție, procesare sau comercializare a produselor prevăzute în anexa nr.3;

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

- b) ajutorului de stat legat de activitățile de export, mai precis ajutorului legat direct de cantitatea exportată, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau a altor cheltuieli curente legate de activitățile de export;
- c) ajutorului de stat care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor din import.

Definiții

Art.2 – (1) În sensul prezentului regulament, următorii termeni se definesc, după cum urmează:

1. *Întreprinderile mici și mijlocii* sunt întreprinderi care:

- a) au mai puțin de 250 de angajați;
- b) au fie o cifră de afaceri anuală care nu depășește echivalentul în lei a 8 milioane EURO fie un rezultat anual al bilanțului contabil care să nu depășească echivalentul în lei a 5 milioane EURO;
- c) îndeplinesc criteriul independenței.

2. *Întreprinderile mici* sunt întreprinderi care:

- a) au mai puțin de 50 de angajați;
- b) au o cifră de afaceri anuală care nu depășește echivalentul în lei a 7 milioane EURO sau situația financiară anuală a acestora nu depășește echivalentul în lei a 5 milioane EURO ;
- c) îndeplinesc criteriul independenței.

3. *Criteriul independenței* este îndeplinit cu excepția situației în care 25% sau mai mult din capitalul social sau din drepturile de vot sunt deținute de către o singură întreprindere, sau în comun de mai multe întreprinderi, care nu sunt întreprinderi mici și mijlocii, după caz.

Acest prag poate fi depășit în două cazuri:

a) dacă întreprinderea este deținută de instituții publice de investiții, societăți de capital de risc sau investitori instituționali, cu condiția să nu se exercite nici un control individual sau comun;

b) dacă întreprinderea are capitalul repartizat într-o asemenea manieră încât nu este posibil să se determine cine este deținătorul și dacă întreprinderea declară pe propria răspundere că nu este deținută în proporție de 25% sau mai mult de către o singură întreprindere ori, în comun, de către mai multe întreprinderi care nu se încadrează la definiția pentru întreprinderi mici și mijlocii.

4. *Investiții în imobilizări corporale* reprezintă orice investiție în active fixe corporale ce se referă la crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau angajarea într-o activitate ce implică o schimbare fundamentală în produsul sau procesul de producție al unei unități existente, mai ales prin raționalizare, diversificare sau modernizare.

O investiție în active fixe, realizată sub forma achiziționării unei unități care s-a închis sau care s-ar fi închis dacă nu ar fi fost cumpărată trebuie să fie de asemenea considerată o investiție în imobilizări corporale.

5. *Investiții în imobilizări necorporale* reprezintă orice investiție în transfer de tehnologie prin dobândirea drepturilor de brevet, a licențelor, a know-how sau a cunoștințelor tehnice nebrevetate.

6. *Intensitatea brută a ajutorului de stat* reprezintă quantumul ajutorului de stat exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului.

Toate cifrele utilizate reprezintă sume înainte de aplicarea impozitelor directe.

Atunci când se acordă un ajutor de stat sub o altă formă decât subvenție, quantumul ajutorului de stat reprezintă echivalentul - subvenție al acestuia.

Ajutoarele de stat plătibile în mai multe tranșe sunt actualizate la valoarea lor din momentul în care au fost acordate.

Ratele dobânzilor care trebuie să fie folosite pentru actualizare și pentru calcularea cuantumului ajutorului de stat în cazul unui credit preferențial, reprezintă rata de referință aplicabilă în momentul acordării ajutorului de stat.

7. *Intensitatea netă a ajutorului de stat* reprezintă cuantumul ajutorului de stat net, după impozitare, exprimat ca procent din costurile eligibile ale proiectului.

8. *Numărul de angajați* reprezintă numărul de unități de muncă pe an, denumite în continuare UMA, adică numărul de angajați cu normă întreagă într-un an, muncă cu normă parțială și cea sezonieră, reprezentând fracții ale UMA.

(2) Pentru calcularea pragurilor la care se face referire la pct.1 și 2 va fi cumulat numărul de angajați al întreprinderii beneficiare cu numărul de angajați al întreprinderilor pe care aceasta le controlează, în mod direct sau indirect, prin deținerea a 25% sau mai mult din capitalul social sau din drepturile de vot.

(3) Dacă la data încheierii bilanțului anual, o întreprindere depășește sau îndeplinește pragurile stabilite la pct.1 și 2, aceasta va conduce la pierderea sau la obținerea statutului de întreprindere mică și mijlocie, după caz, numai în situația în care fenomenul se repetă 2 ani financiari consecutivi.

(4). Pragurile pentru cifra de afaceri și totalul bilanțului sunt cele ale ultimelor 12 luni ale perioadei contabile aprobate. În cazul întreprinderilor nou înființate a căror evidență contabilă nu a fost încă aprobată, pragurile care se vor aplica trebuie să aibă ca origine o estimare efectuată în cursul anului financiar de către întreprinderea beneficiară de ajutor de stat.

(5) Acolo unde este necesar să se distingă microîntreprinderile de alte întreprinderi mici și mijlocii, acestea sunt definite ca acele întreprinderi care au mai puțin de 10 salariați.

(6) Plafonul cifrei de afaceri prevăzut la alin.(1) pct.1 poate fi modificat, în funcție de evoluția indicatorilor macroeconomici, prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței.

Ajutoare de stat considerate a fi autorizate

Art. 3- Ajutoarele de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii sunt considerate a fi autorizate și, în consecință, nu sunt supuse cerințelor de notificare dacă:

a) orice ajutor de stat individual sau alocare specifică care ar putea să fie acordată în cadrul unei scheme de ajutor de stat, îndeplinește toate condițiile prevăzute de prezentul regulament;

b) actele administrative sau normative care instituie scheme de ajutor de stat ori ajutoare de stat individuale și care conțin o referire expresă la prezentul regulament, prin citarea titlului sau/și a referinței publicației în Monitorul Oficial al României.

CAPITOLUL II

Ajutor de stat pentru investiții

Investițiile

Art. 4 - (1) Ajutoarele de stat pentru investiții în imobilizări corporale și necorporale sunt compatibile cu un mediu concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare dacă îndeplinesc următoarele condiții:

a) intensitatea brută a ajutorului de stat nu depășește 15 % pentru întreprinderile mici;

b) intensitatea brută a ajutorului nu depășește 7,5% pentru întreprinderile mijlocii.

(2) Atunci când investițiile se fac în regiuni eligibile de a primi ajutor de stat regional, intensitatea nu va depăși pragul pentru ajutorul de stat regional, cu mai mult de 15% procentul brut, cu condiția ca intensitatea netă a ajutorului să nu depășească 75%.

(3) Consiliul Concurenței poate aproba majorarea intensităților prevăzute la alin.(1), conform normelor privind ajutorul de stat regional, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile cu privire la menținerea investiției în regiunea beneficiară o perioadă de cel puțin cinci ani și la contribuția beneficiarului la finanțarea investiției de cel puțin 25%.

(4) Plafoanele stabilite la alin. (1) și (2) se aplică intensității ajutoarelor calculate ca procent din cheltuielile de investiții eligibile sau ca procent din cheltuielile salariale aferente locurilor de muncă create prin realizarea investiției, ori prin combinarea celor două, astfel încât ajutorul să nu depășească cuantumul cel mai favorabil ce rezultă din aplicarea unuia sau altuia dintre aceste moduri de calcul.

(5) În cazul în care ajutorul este calculat pe baza costurilor de investiții, costurile eligibile ale investițiilor în imobilizări corporale vor fi costurile legate de investiția în terenuri, clădiri și echipamente.

În sectorul transporturilor, cu excepția costului materialului feroviar rulant, cheltuielile destinate mijloacelor de transport și a echipamentelor de transport și bunurilor mobile nu sunt incluse în costurile eligibile.

Costurile eligibile ale investițiilor în imobilizări necorporale vor fi costurile de achiziție a tehnologiilor.

(6) În cazul în care ajutorul este calculat pe baza locurilor de muncă create, cuantumul ajutorului este exprimat ca procent din costurile salariale aferente locurilor de muncă create pe o perioadă de doi ani conform următoarelor criterii:

a) crearea de locuri de muncă trebuie să fie legată de executarea unui proiect de investiții în imobilizări corporale sau necorporale; locurile de muncă trebuie să fie create într-o perioadă de trei ani de la finalizarea investiției;

b) proiectul de investiții trebuie să conducă la o creștere netă a numărului de salariați din unitatea respectivă, în raport cu media ultimelor douăsprezece luni;

c) locurile de muncă trebuie să fie menținute pe o perioadă de minim cinci ani.

CAPITOLUL III

Ajutor pentru servicii de consultanță, alte servicii și activități

Art. 5 – Ajutoarele de stat acordate întreprinderilor mici și mijlocii pentru servicii de consultanță și alte servicii și activități sunt compatibile cu un mediu concurențial normal, și sunt exceptate de la obligația de notificare dacă îndeplinesc următoarele condiții:

a) pentru serviciile furnizate de către consultanții externi, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile aferente serviciilor prestate; serviciile în cauză nu constituie o activitate permanentă sau periodică și nu sunt legate de cheltuielile de funcționare normală a întreprinderii, cum sunt serviciile obișnuite de consultanță fiscală, juridică sau de publicitate;

b) pentru participarea la târguri și expoziții, ajutorul brut nu depășește 50% din costurile suplimentare ce rezultă din închirierea, amenajarea și organizarea standului. În acest caz, exceptarea de la obligația notificării se va aplica numai la prima participare a unei întreprinderi la un târg sau expoziție.

CAPITOLUL IV

Ajutoare individuale de valoare mare/ridicată

Art. 6 - Prezentul regulament nu exceptează de la notificare ajutoarele de stat individuale care ating unul din următoarele două praguri:

- a) valoarea totală brută a ajutorului de stat să fie de cel puțin echivalentul în lei a 3 milioane Euro;
- b) totalul costurilor eligibile pentru întregul proiect este de cel puțin echivalentul în lei a 5 milioane Euro și este îndeplinită una din condițiile de mai jos:
 - b¹) în regiunile care nu beneficiază de ajutoare de stat regionale, intensitatea brută a ajutorului de stat este de cel puțin 50% din plafonul prevăzut la art. 4 alin. (2);
 - b²) în regiunile care beneficiază de ajutoare de stat regionale, intensitatea netă a ajutorului este de cel puțin 50% din plafonul prevăzut la art.4 alin.(2).

CAPITOLUL V

Alte condiții de exceptare

Art.7 - Prezentul regulament exceptează de la notificare ajutoarele de stat menționate la art. 4 și art. 5 dacă este îndeplinită una din următoarele condiții:

- a) beneficiarul a transmis furnizorului o solicitare în scopul primirii unui ajutor de stat;
- b) există prevederi legale în vigoare ce stabilesc dreptul de a acorda ajutoare de stat cu condiția respectării prevederilor legale din domeniul ajutorului de stat.

CAPITOLUL VI

Reguli generale privind cumulul ajutoarelor de stat

Cumulul ajutoarelor

Art. 8- (1) Plafoanele de intensitate prevăzute la art. 4 - 6 se aplică indiferent dacă proiectul este finanțat integral sau parțial din surse ale statului sau este parțial finanțat de Uniunea Europeană.

(2) Ajutoarele de stat exceptate de la notificare prin prezentul regulament nu pot fi cumulate cu nici un alt ajutor de stat sau cu alte fonduri ale Uniunii Europene raportate la aceleași costuri eligibile, dacă această cumulare ajunge la o intensitate a ajutorului de stat superioară celei prevăzute de prezentul regulament.

CAPITOLUL VII

Transparență și monitorizare

Art. 9 - (1) În cazul punerii în aplicare a unor scheme de ajutor sau a acordării unui ajutor de stat individual, exceptate de prezentul regulament, furnizorii de ajutor de stat trebuie să prezinte Consiliului Concurenței, în termen de 20 zile lucrătoare, informații referitoare la aceste ajutoare, conform Formularului pentru schemele de ajutor de stat și ajutoare de stat

individuale pentru IMM-uri, exceptate de la notificare în condițiile prezentului regulament, prevăzut în anexa nr.1, care face parte din prezentul regulament.

(2) Furnizorii de ajutor de stat vor păstra dosare detaliate referitoare la schemele de ajutor de stat, la alocările specifice acordate în cadrul schemelor de ajutoare și la ajutoarele individuale exceptate de prezentul regulament.

Aceste dosare trebuie să fie complete, pentru a putea stabili dacă condițiile de exceptare prevăzute de prezentul regulament sunt îndeplinite, ele incluzând, de asemenea, informații referitoare la statutul agenților economici considerați întreprinderi mici și mijlocii.

(3) Furnizorii de ajutor de stat trebuie să păstreze dosarele referitoare la ajutoarele individuale o perioadă de 10 ani începând de la data la care ajutorul a fost acordat, iar în ceea ce privește schemele de ajutor, o perioadă de 10 ani de la data acordării ultimei alocări specifice în cadrul schemelor de ajutor în cauză.

(4) Furnizorii de ajutor de stat vor transmite Consiliului Concurenței, la solicitarea scrisă a acestuia, în termen de 20 zile lucrătoare sau în alt termen stipulat în solicitare, toate informațiile pe care Consiliul Concurenței le consideră necesare pentru a evalua dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezentul regulament pentru exceptarea de la notificare.

(5) Furnizorii de ajutor de stat trebuie să întocmească un raport cuprinzând ajutoarele de stat ce intră sub incidența prezentului regulament pe parcursul unui an calendaristic sau pe o perioadă mai mică conform anexei nr.2.

Furnizorii de ajutor de stat trebuie să înainteze aceste rapoarte în maxim 3 luni de la data expirării perioadei la care raportul face referire.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 10 - (1) Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României.

(2) Dispozițiile prezentului regulament se aplică în conformitate cu Regulamentul privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și în conformitate cu Regulamentul privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței.

(3) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat notificate după intrarea sa în vigoare, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

(4) Anexele nr. 1, 2 și 3 fac parte integrantă din prezentul regulament.

ANEXA nr.1
la Regulamentul privind ajutorul de stat pentru IMM-uri

Formular pentru schemele de ajutor de stat și ajutoare de stat individuale pentru IMM-uri exceptate de la notificare în condițiile prezentului regulament

Sinteza informațiilor care vor fi furnizate/comunicate	Observații explicative
Societatea	
Regiunea	Indicați numele regiunii dacă ajutorul de stat este acordat de o autoritate subcentrală
Titlul schemei de ajutor de stat sau numele întreprinderii beneficiara a unui ajutor de stat individual	Indicați numele schemei de ajutor de stat sau în cazul unui ajutor de stat individual, numele beneficiarului; În ultimul caz, nu este necesară și înaintarea unui raport anual.
Baza legală	Indicați referința legală națională precisă pentru schema de ajutor sau pentru ajutorul de stat individual.
Cheltuielile anuale prevăzute în cadrul schemei de ajutor sau suma totală a unui ajutor acordat unei întreprinderi beneficiare	Sumele vor fi exprimate în EURO sau, dacă este aplicabil, în moneda națională. În cazul unei scheme de ajutor de stat: Indicați suma globală a alocațiilor bugetare sau scutirilor de taxe estimate, pe an, pentru toate instrumentele ajutorului de stat conținute de schema; În cazul unui ajutor de stat individual: Indicați suma totală a ajutorului/scutirilor de taxe. Dacă este cazul, indicați de asemenea, dacă ajutorul este acordat în tranșe. Pentru garanțiile din ambele cazuri, indicați suma (maximă) a împrumuturilor garantate.
Intensitatea maximă a ajutorului	Indicați intensitatea maximă a ajutorului sau suma maximă a ajutorului per bunuri eligibile
Data punerii în aplicare	Indicați data de la care ajutorul poate fi acordat în cadrul schemei sau la care ajutorul de stat individual este acordat
Durata schemei de ajutor de stat sau a ajutorului individual acordat	Indicați data (an și luna) până la care ajutorul poate fi acordat în cadrul schemei sau în cazul unui ajutor de stat individual, și dacă este cazul, data (an, luna) ultimei rate de plată
Obiectivul ajutorului	Se înțelege că obiectivul primar este ajutorul către IMM-uri. Acest domeniu permite indicarea obiectivului următor (secundar) care este urmărit (de ex. doar întreprinderile mici sau IMM-urile; ajutor

	pentru investitii/consultanta)
<p>Sectoarele economice avute in vedere</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Toate sectoarele sau ○ Industria carboniera ○ Toate ramurile de productie/ sectoarele manufacturiere sau ○ Oțel ○ Construcție de nave ○ Fibre sintetice ○ Industria de automobile ○ Alte sectoare de producție ○ Toate serviciile sau <ul style="list-style-type: none"> ○ Servicii de transport ○ Servicii financiare ○ Alte servicii <p>observații</p>	Alegeti din lista, atunci cand este relevant
Numele si adresa autoritatii furnizoare	
Alte informații	

ANEXA nr.2
la Regulamentul privind ajutorul de stat pentru IMM-uri

Formular de raport anual privind schemele de ajutor de stat care se supun unui grup de reguli de exceptari care trebuie furnizat Consiliului Concurentei

Furnizorilor le este cerut sa utilizeze formatul de mai jos, atunci cand raporteaza catre Consiliul Concurentei.

Raportul va fi furnizat si pe suport magnetic.

Informatiile cerute pentru toate schemele de ajutoare de stat exceptate in cadrul unui grup de reguli adoptate in conformitate cu prezentul Regulament:

1. TITLUL SCHEMEI IN CAUZA
2. REGULILE DE EXCEPTARE CARE SE APLICA
3. CHELTUIELI

Date separate trebuie furnizate pentru fiecare ajutor de stat din cadrul unei scheme de ajutor de stat sau pentru fiecare ajutor de stat individual (de ex. alocari, imprumuturi preferentiale, garantii, etc.) Datele trebuie sa fie exprimate in EURO si in moneda nationala. Scutirile de taxe anuale trebuie raportate. Daca cifrele exacte nu sunt accesibile, trebuie estimate.

Aceste cheltuieli trebuie furnizate dupa cum urmeaza :

Pentru anul in curs trebuie indicat separat, pentru fiecare ajutor de stat din cadrul schemei (de ex. alocari, imprumuturi preferentiale, garantii):

- 3.1. sumele implicate, scutirile de taxe (estimative) sau alte venituri scutite, date privind garantiile, etc. pentru proiectele nou asistate. In cazul schemelor de garantii, suma totala a noilor garantii acordate ar trebui furnizata;
 - 3.2. platile efective, scutirile de taxe (estimativ) sau alte venituri scutite date privind garantiile, etc. pentru proiectele nou asistate, cat si pentru cele in curs. . In cazul schemelor de ajutor privind garantiile, trebuie furnizate urmatoarele date: suma totala a garantiilor acordate, venituri suplimentare (premii), recuperari, indemnizatii platite, rezultate de operare ale schemei in timpul anului financiar aflat in analiza;
 - 3.3. numarul proiectelor nou asistate;
 - 3.4. numarul global estimat, al locurilor de munca create sau mentinute prin noile proiecte (daca este cazul);
 - 3.5. suma globala a investitiilor estimate facute in cadrul noilor proiecte;
 - 3.6. diminuarea sumelor mentionate la punctul 3.1. fie pe regiuni, fie pe zone;
 - 3.7. diminuarea sumelor de la punctul 3 pe sectoarele de activitate ale beneficiarilor (daca sunt implicate mai mult decat un sector, trebuie indicate cotele pentru fiecare in parte);
 - minerit;
 - productie, din care:
 - otel;
 - constructii de nave;
 - fibre sintetice;
 - vehicule motorizate;
 - alte sectoare de productie (urmeaza a fi specificate).
 - servicii, din care:
 - servicii de transport;
 - servicii financiare;
 - alte servicii (urmeaza a fi specificate).
 - alte sectoare (urmeaza a fi specificate).
4. ALTE INFORMATII SI OBSERVATII.

ANEXA nr.3
la Regulamentul privind ajutorul de stat pentru IMM-uri

Lista produselor agricole cărora nu li se aplica dispozițiile prezentului regulament

Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclator	Descrierea produselor din nomenclator
Clasele 0121.1,0122.1, 0123,0124.1, 0125.1,0126.1, 0127.1, 0128.1	Capitolul 1	Animale vii
Clasa 1511 (exclusiv 1511.2,1511.3,1511.4) Clasa 1512 (exclusiv 1512.2)	Capitolul 2	Carne si resturi de carne comestibile
Clasa 0500	Capitolul 3	Peste, crustacee si moluște
Clasa 1551, 0125.2,0126.2	Capitolul 4	Produse lactate, oua de pasare, miere naturala
Clasele 1511.4,1511.19, 1512.14	Capitolul 5	Mate, basici si stomacuri de animale (altele decât de peste), întregi sau bucăți ale acestora; Produse de origine animala nespecificate sau incluse in alta parte; Animale moarte impropriei consumului uman
Clasa 0116	Capitolul 6	Arbori si alte plante; bulbi, rădăcini si altele; flori tăiate si ornamente
Clasa 0115	Capitolul 7	Legume comestibile si anumite rădăcini si tuberculi
Clasa 0117.1	Capitolul 8	Fructe comestibile si nuci, alune, etc; coji de pepeni sau fructe citrice
Clasa 0117.2 Clasa 0117.3	Capitolul 9	Cafea, ceai si mirodenii, exclusiv mate
Clasa 0111	Capitolul 10	Cereale
Clasa 1561(exclusiv 1561.5)	Capitolul 11	Produse ale industriei de morărit; malț si amidon, gluten, inulina
Clasele 0113.3,0113.5,0113.61, 0113.62,0113.7,0114	Capitolul 12	Semințe uleioase si fructe oleaginoase; diferite grăunte, semințe si fructe; plante industriale si medicinale; paie si furaje uscate
-	Capitolul 13	Pectina

Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia naționala (CPSA)	Numărul din nomenclator	Descrierea produselor din nomenclator
<p>Clasele 1511.32</p> <p>1511.31</p> <p>1541 (exclusiv 1541.11)</p> <p>1541.11, 1542.11, 1542.12, 1542.13, 1543, 1542.2,</p> 	Capitolul 15	<p>Untura (slănina) si alte tipuri de grăsime de porc tranșata; grăsime de pasare tranșata</p> <p>Grăsimi netranșate de bovine, oaie, capra; seu; produse din aceste grăsimi</p> <p>Stearina din untura, oleostearina si stearina din seu; ulei din untura, si ulei din seu, neemulsionate amestecate sau preparate in orice mod</p> <p>Grăsimi si ulei de peste si mamifere marine, rafinate sau nu;</p> <p>Uleiuri vegetale, lichide sau solide, nerafinate, rafinate sau purificate;</p> <p>Grăsimi si uleiuri animale si vegetale, hidrogenate, rafinate sau nu, dar neprelucrate in continuare;</p> <p>Margarina, untura artificiala si alte grăsimi comestibile prelucrate;</p> <p>Reziduuri ce rezulta din prelucrarea substanțelor grase, sau ceruri vegetale sau animale</p>
Clasele 1513,1520 (exclusiv 1520.2)	Capitolul 16	Prelucrarea cărnii, peștelui, crustaceelor si moluștelor
<p>Clasele 1583.1</p> <p>1562.21</p> <p>1583.14</p> <p>1583.13</p>	Capitolul 17	<p>Zahar solid din sfecla si zahar solid din trestie de zahar. Alte tipuri de zahar; zahar sub forma de sirop, miere artificiala (amestecata sau nu cu miere naturala)</p> <p>Melasa, decolorata sau nu</p> <p>Zahar aromatizat sau colorat, siropuri si melasa, fara sucuri de fructe ce conțin zahar in orice proporție.</p>

Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclator	Descrierea produselor din nomenclator
Clasele 1584.1 1584.3	Capitolul 18	Cacao boabe, întregi sau sparte, cruda sau prăjită Cacao coji (pleava), coji si deșeuri
Clasa 1533 (exclusiv 1533.3)	Capitolul 20	Prelucrarea legumelor, fructelor si a altor părți ale plantelor
- 1593 1594 1592 1587.11	Capitolul 22	Must de struguri, in fermentație sau oprit din fermentație altfel decât prin adăugarea de alcool; Vin din struguri proaspeți; must de struguri oprit din fermentație prin adăugarea de alcool; Alte băuturi fermentate (de ex cidru, cidru de pere si mied); Alcool etilic sau băuturi spirtoase, denaturate sau nu, de orice tărie, obținute din produse agricole, exclusiv lichiorurile si alte băuturi spirtoase si preparate alcoolice compuse (cunoscute ca „extracte concentrate”) pentru fabricarea băuturilor; Oțet si înlocuitori de oțet.
Clasele 1520.2, 1533.3, 1562.3, 1583.2, 1596.2	Capitolul 23	Reziduuri si deșeuri din industria alimentara; furaje de origine animala;
Clasa 0113.4	Capitolul 24	Tutun neprelucrat, deșeuri de tutun;
Clasa 0212.2	Capitolul 45	Pluta naturală, neprelucrata, zdrobita, granulata sau măcinata; deșeuri de pluta;
Clasa 0113.63	Capitolul 54	In, crud sau prelucrat dar nefilat; in Indicati si deșeuri;
Clasa 0113.63	Capitolul 57	Cânepa, cruda sau prelucrata dar nefilata; calti si deșeuri de cânepa.

REGULAMENT PRIVIND AJUTORUL DE STAT REGIONAL

În temeiul art. 28 alin.(1) din Legea concurenței nr.21/1996 cu modificările și completările ulterioare și ale 14 alin.(1) lit. f) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic care reglementează materia ajutorului de stat reprezintă continuarea armonizării legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul notificării și autorizării ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organisme care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt reglate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței. Fără autorizarea Consiliului Concurenței nu poate fi acordat nici un ajutor de stat.

Ajutoarele de stat regionale au ca obiectiv dezvoltarea durabilă a regiunilor slab dezvoltate prin încurajarea efectuării de investiții și a creării de locuri de muncă în aceste zone. Ele favorizează extinderea, modernizarea și diversificarea activităților agenților economici localizați în aceste regiuni și determină crearea de întreprinderi noi. În scopul favorizării acestei dezvoltări și al reducerii potențialelor efecte negative ale unor eventuale relocalizări, este necesar ca acordarea acestor ajutoare de stat să fie subordonată menținerii pentru o perioadă minimă a investițiilor realizate și a locurilor de muncă create în regiunea respectivă.

În cazuri excepționale, atunci când dezavantajele structurale ale regiunii avute în vedere sunt prea mari, ajutoarele de stat regionale se pot dovedi insuficiente pentru declanșarea unui proces de dezvoltare regională. Doar în aceste cazuri, ajutoarelor de stat regionale li se pot alătura ajutoare de operare.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Domeniu de aplicare

Art.1 - (1) Prezentul regulament se aplică schemelor de ajutor de stat și ajutoarelor individuale regionale acordate în toate sectoarele de activitate, cu excepția producției, prelucrării și comercializării produselor agricole cuprinse în anexa nr.1 care face parte integrantă în prezentul regulament, pescuitului și industriei carboniere.

*) Anexa nr. II este reprodusă în facsimil.

(2) În cazul acordării de ajutoare de stat cu caracter regional în sectoarele transporturi și construcții navale se aplică legislația în vigoare în România până la adoptarea unor norme specifice privind acordarea de ajutoare de stat în aceste sectoare.

Scopul ajutoarelor de stat regionale

Art.2 –(1) Scopul ajutorului pentru dezvoltare regională este de a asigura agenților economici din zona avută în vedere aceleași șanse de dezvoltare ca și celor din alte zone ale țării, fără a determina creșterea capacității de producție în sectoarele în care există deja probleme legate de supracapacitate.

(2) Ajutorul de stat regional poate fi în legătură cu investiția inițială sau cu crearea de locuri de muncă, poate lua forma unui ajutor având caracter de continuitate, conceput în scopul depășirii unor dezavantaje regionale sau permanente, ori, în mod excepțional, poate fi în legătură cu reducerea cheltuielilor curente ale unei firme, în cazul ajutorului de stat pentru operare.

Modalități de acordare a ajutorului de stat regional

Art.3 - Ajutorul de stat regional poate include: subvenții; exceptări de la plata unor obligații fiscale legate direct de investiție sau de crearea de locuri de muncă; renunțarea la obținerea unor venituri normale de pe urma fondurilor publice, inclusiv acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale; garanții acordate de stat sau de alte autorități publice în condiții preferențiale; participări cu capital ale statului sau ale altor instituții publice, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent; reduceri de preț la bunurile furnizate și la serviciile prestate de către autorități publice sau alte organisme care administrează surse ale statului, inclusiv vânzarea unor terenuri aparținând domeniului privat al statului sub prețul pieței, etc.

Nivelul ajutorului regional

Art.4 - Nivelul ajutorului regional este definit în termeni de intensitate în raport cu costurile eligibile, potrivit art.6 alin.(1), art.7 alin.(1) și art.13 din prezentul regulament.

CAPITOLUL II

Ajutor de stat pentru investiția inițială

Conceptul de investiție inițială

Art.5 - (1) În sensul prezentului regulament, prin *investiție inițială* se înțelege o investiție în capital fix în legătură cu crearea unei noi unități, extinderea unei unități existente sau demararea unei activități care implică o schimbare fundamentală în produsul sau procesul de fabricație al unei unități existente, prin raționalizare, diversificare sau modernizare.

(2) Sunt excluse din categoria investițiilor inițiale:

a) Investiția de înlocuire destinată conservării potențialului de producție, care nu aduce un spor de venit, ci are funcția economică de a-l menține. Ajutoarele pentru acest tip de investiție fac parte din categoria ajutorului de operare, cărora li se aplică regulile prevăzute la capitolul IV din prezentul regulament;

b) Măsurile destinate restructurării financiare a unei întreprinderi aflate în dificultate, care intră sub incidența dispozițiilor Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor aflate în dificultate;

(3) O investiție în capital fix realizată sub forma achiziționării unei unități care a fost închisă sau ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată, poate fi, de asemenea, considerată investiție inițială, cu excepția cazului în care unitatea în cauză aparține unei întreprinderi în dificultate. În acest din urmă caz, dacă ajutorul pentru achiziția unei unități poate conferi un avantaj în favoarea întreprinderii aflate în dificultate, se aplică dispozițiile Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate.

Costuri eligibile pentru investiții în immobilizări corporale

Art.6 - (1) Ajutorul pentru investiția inițială este calculat ca puncte procentuale din valoarea investiției.

(2) Această valoare este stabilită pe baza unui ansamblu uniform de cheltuieli, corespunzătoare elementelor investiției, respectiv terenuri, clădiri și echipamente ce formează baza standard prevăzută în anexa nr.2. În sectorul transporturilor, cu excepția costurilor materialului feroviar rulant, cheltuielile destinate achiziționării mijloacelor și a materialului de transport, bunuri mobile, nu sunt incluse în ansamblul de cheltuieli ce formează baza standard și, deci, nu sunt eligibile pentru ajutoare de stat referitoare la o investiție inițială.

(3) În cazul unei achiziții, trebuie luate în considerare exclusiv costurile de achiziție a celor trei elemente de activ din baza standard, cu condiția ca tranzacția să aibă loc în condițiile pieței. Valoarea activelor a căror achiziționare a beneficiat deja de un ajutor înaintea cumpărării va fi dedusă.

(4) În cazul în care cumpărarea este însoțită de o altă investiție inițială, cheltuielile legate de aceasta din urmă se vor adăuga la costurile de achiziție.

Costuri eligibile pentru investiții în immobilizări necorporale

Art.7 - (1) Costurile eligibile pot să includă în egală măsură anumite categorii de investiții în immobilizări necorporale, cu condiția ca acestea să nu depășească 25 % din baza standard pentru întreprinderile mari. Aceste cheltuieli sunt cheltuielile legate de transferul de tehnologie sub forma achiziționării de brevete, licențe de exploatare sau cunoștințe brevetate, cunoștințe tehnice nebrevetate.

(2) Activele necorporale eligibile sunt supuse condițiilor necesare pentru a exista siguranța că rămân legate de regiunea beneficiară eligibilă pentru ajutorul cu finalitate regională și, în consecință, că nu vor face obiectul unui transfer în favoarea altor regiuni, și, în special a unor regiuni neeligibile pentru ajutoarele cu finalitate regională, immobilizările necorporale eligibile trebuie să satisfacă cu prioritate condițiile următoare:

a) să fie exploatate exclusiv în întreprinderea beneficiară de ajutor regional;

b) să fie considerate elemente de activ amortizabile;

c) să fie achiziționate de la un terț în condițiile pieței;

d) să figureze în activele firmei și să rămână în patrimoniul întreprinderii beneficiare de ajutor regional pe o perioadă de cel puțin cinci ani.

Contribuția beneficiarului ajutorului de stat regional

Art.8 - (1) În vederea garantării unui nivel viabil și eficient al investițiilor inițiale care beneficiază de ajutor, aportul beneficiarului destinat finanțării lor trebuie să fie de cel puțin 25%.

(2) Aportul beneficiarului de cel puțin 25% nu poate face obiectul unui ajutor de stat.

Intensitatea ajutorului regional

Art.9 - Intensitatea brută a ajutorului regional nu trebuie să depășească nivelul de 50% din echivalentul subvenției nete, stabilit conform metodologiei din anexa nr.2.

Plafonul maxim pentru întreprinderi mici și mijlocii

Art.10 – (1) Pentru întreprinderi mici și mijlocii, plafonul maxim al intensității brute a ajutorului prevăzut la art.9 poate fi suplimentat cu 15 puncte procentuale, cu condiția ca intensitatea totală netă a ajutorului să nu depășească 75%.

(2) Prevederile alin.(1) nu sunt aplicabile întreprinderilor din sectorul transporturilor.

Menținerea investiției

Art.11 - Ajutorul pentru investiția inițială trebuie condiționat, prin modul de alocare sau prin condițiile legate de obținerea acestuia, de menținere a investiției în cauză pentru o perioadă minimă de cinci ani.

CAPITOLUL III**Ajutor de stat pentru crearea de locuri de muncă*****Conceptul de ajutor pentru crearea de locuri de muncă***

Art.12 - (1) Prin *crearea de locuri de muncă* se înțelege creșterea reală a numărului de locuri de muncă din întreprinderea beneficiară a unui ajutor de stat, raportată la media perioadei de referință, respectiv media ultimelor 12 luni. Orice loc de muncă pierdut de-a lungul perioadei de referință trebuie să fie dedus din numărul de locuri de muncă create de-a lungul aceleiași perioade.

(2) Un loc de muncă este legat de realizarea unei investiții din momentul în care el vizează activitatea la care se raportează investiția și dacă a fost creat într-o perioadă de trei ani de la finalizarea investiției.

Nivelul ajutorului

Art.13 - (1) Ajutorul de stat pentru crearea de locuri de muncă trebuie să fie adaptat în funcție de natura și intensitatea problemelor/dificultăților pe care trebuie să le soluționeze. Acest ajutor este calculat ca procent din nivelul costurilor salariale cu personalul angajat, pe o perioadă de doi ani. Acest procent este egal cu intensitatea admisă pentru ajutoarele de investiții regionale.

(2) În stabilirea nivelului costurilor salariale, Consiliul Concurenței are în vedere ca sistem de referință statisticile privind costul salarial mediu în România. Costurile salariale includ salariul brut și contribuțiile la asigurările sociale obligatorii.

Menținerea locurilor de muncă nou create

Art.14 - Ajutorul de stat regional pentru crearea de locuri de muncă trebuie condiționat, prin modul de acordare sau prin condițiile legate de obținerea acestuia, de menținerea locurilor de muncă create pentru o perioadă minimă de cinci ani.

**CAPITOLUL IV
Ajutor de stat pentru operare**

Art.15 - (1) Ajutorul de stat pentru operare, acordat în vederea reducerii cheltuielilor curente ale întreprinderii este, în principiu, interzis.

(2) În mod excepțional, asemenea ajutoare pot fi acordate în regiunile beneficiare, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a) ajutoarele să fie justificate prin contribuția lor la dezvoltarea regională;
- b) nivelul ajutoarelor să fie proporțional cu mărimea dezavantajelor pe care vizează să le atenueze.

(3) Furnizorul ajutorului de stat are sarcina să demonstreze existența dezavantajelor și să evalueze gravitatea acestora, atunci când notifică Consiliului Concurenței intenția de a acorda acest ajutor.

(4) Ajutorul pentru operare trebuie să fie limitat în timp și redus progresiv.

**CAPITOLUL V
Reguli generale privind cumulul ajutoarelor de stat**

Art.16 - (1) Plafoanele intensității ajutorului de stat prevăzute la art.9 și art.10 se aplică la totalul ajutorului în cazul ajutoarelor acordate concomitent în cadrul mai multor scheme regionale, indiferent dacă fondurile provin din surse locale, regionale, naționale sau comunitare.

(2) Ajutorul de stat pentru investiții prevăzut în Capitolul II și ajutorul pentru crearea de locuri de muncă prevăzut în Capitolul III pot fi cumulate în limita plafonului de intensitate prevăzut pentru regiunea în cauză în Harta ajutoarelor de stat cu finalitate regională în România.

(3) Condiția prevăzută la alin. (2) este îndeplinită dacă suma ajutorului pentru investiția inițială, exprimată ca procent din valoarea investiției, și cea a ajutorului pentru crearea de locuri de muncă, exprimată ca procent din costurile salariale, nu depășește valoarea cea mai favorabilă ce rezultă din aplicarea plafoanelor prevăzute la art.9 și art.10 sau a procentului prevăzut la art.13.

(4) Atunci când cheltuielile eligibile pentru ajutoare cu finalitate regională sunt total sau parțial eligibile pentru ajutoare cu altă finalitate, partea comună este supusă plafonului cel mai favorabil în cadrul schemelor respective.

(5) În cazul în care un ajutor de stat acordat în cadrul unei scheme de ajutor este cumulat cu ajutoare acordate în cadrul altor scheme, furnizorul trebuie să specifice, pentru fiecare schemă în parte, modul prin care se asigură respectarea regulilor privind cumulul.

CAPITOLUL VI**Dispoziții finale**

Art.17 - (1) Prezentul regulament intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României.

(2) Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

(3) Dispozițiile prezentului regulament se aplică în conformitate cu Regulamentul privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și în conformitate cu Regulamentul privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența obligației de notificare, puse în aplicare prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței.

(4) Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat notificate după intrarea sa în vigoare, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

(5) La data intrării în vigoare a prezentului regulament se abrogă Regulamentul privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 92 din 10.05.2002 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470/02.07.2002.

ANEXA nr. 1
la Regulamentul privind ajutorul de stat regional

Lista produselor agricole cărora nu li se aplica dispozițiile prezentului regulament

Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclatorul de la Bruxelles	Descrierea produselor nomenclatorului de la Bruxelles
Clasele 0121.1,0122.1, 0123,0124.1, 0125.1,0126.1, 0127.1, 0128.1	Capitolul 1	Animale vii
Clasa 1511 (exclusiv 1511.2,1511.3,1511.4) Clasa 1512 (exclusiv 1512.2)	Capitolul 2	Carne si resturi de carne comestibile
Clasa 0500	Capitolul 3	Peste, crustacee si moluște
Clasa 1551, 0125.2,0126.2	Capitolul 4	Produse lactate, oua de pasare, miere naturala
Clasele 1511.4,1511.19, 1512.14	Capitolul 5	Mațe, bășici și stomacuri de animale (altele decât de pește), întregi sau bucăți ale acestora; Produse de origine animală nespecificate sau incluse in altă parte; Animale moarte improprii consumului uman
Clasa 0116	Capitolul 6	Arbori si alte plante; bulbi, rădăcini si altele; flori tăiate si ornamente
Clasa 0115	Capitolul 7	Legume comestibile si anumite rădăcini si tuberculi
Clasa 0117.1	Capitolul 8	Fructe comestibile si nuci, alune, etc.; coji de pepeni sau fructe citrice
Clasa 0117.2 Clasa 0117.3	Capitolul 9	Cafea, ceai si mirodenii, exclusiv mate
Clasa 0111	Capitolul 10	Cereale
Clasa 1561(exclusiv 1561.5)	Capitolul 11	Produse ale industriei de morărit; malț si amidon, gluten, insulina
Clasele 0113.3,0113.5,0113.61, 0113.62,0113.7,0114	Capitolul 12	Semințe uleioase si fructe oleaginoase; diferite grăunțe, semințe si fructe; plante industriale si medicinale; paie si furaje uscate
-	Capitolul 13	Pectina

Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia naționala (CPSA)	Numărul din nomenclatorul de la Bruxelles	Descrierea produselor conform nomenclatorului de la Bruxelles
<p>Clasele 1511.32</p> <p>1511.31</p> <p>1541 (exclusiv 1541.11)</p> <p>1541.11, 1542.11, 1542.12, 1542.13, 1543, 1542.2,</p>	<p>Capitolul 15</p>	<p>Untura (slănina) si alte tipuri de grăsime de porc tranșate; grăsime de pasare tranșate;</p> <p>Grăsimi netranșate de bovine, oaie, capra; seu; produse din aceste grăsimi</p> <p>Stearina din untura, oleostearina si stearina din seu; ulei din untura, si ulei din seu, neemulsionate, amestecate sau preparate in orice mod</p> <p>Grăsimi si ulei de peste si mamifere marine, rafinate sau nu;</p> <p>Uleiuri vegetale, lichide sau solide, nerafinate, rafinate sau purificate;</p> <p>Grăsimi si uleiuri animale si vegetale, hidrogenate, rafinate sau nu, dar neprelucrate in continuare;</p> <p>Margarina, untura artificiala si alte grăsimi comestibile prelucrate;</p> <p>Reziduuri ce rezulta din prelucrarea substanțelor grase, sau ceruri vegetale sau animale.</p>
<p>Clasele 1513,1520 (exclusiv 1520.2)</p>	<p>Capitolul 16</p>	<p>Prelucrarea cărnii, peștelui, crustaceelor si moluștelor.</p>
<p>Clasele 1583.1</p> <p>1562.21</p> <p>1583.14</p> <p>1583.13</p>	<p>Capitolul 17</p>	<p>Zahar solid din sfecla si zahar solid din trestie de zahar.</p> <p>Alte tipuri de zahar; zahar sub forma de sirop, miere artificiala (amestecata sau nu cu miere naturala);</p> <p>Melasa, decolorata sau nu;</p> <p>Zahar aromatizat sau colorat, siropuri si melasa, fără sucuri de fructe ce conțin zahar in orice</p>

		proporție.
Codul corespondent din Clasificarea produselor si serviciilor asociate activităților din economia națională (CPSA)	Numărul din nomenclatorul de la Bruxelles	Descrierea produselor conform nomenclatorului de la Bruxelles
Clasele 1584.1 1584.3	Capitolul 18	Cacao boabe, întregi sau sparte, cruda sau prăjită; Cacao coji (pleava), coji si deșeuri.
Clasa 1533 (exclusiv 1533.3)	Capitolul 20	Prelucrarea legumelor, fructelor si a altor părți ale plantelor.
- 1593 1594 1592 1587.11	Capitolul 22	Must de struguri, in fermentație sau oprit din fermentație altfel decât prin adăugarea de alcool; Vin din struguri proaspeți; must de struguri oprit din fermentație prin adăugarea de alcool; Alte băuturi fermentate (de ex cidru, cidru de pere si mied); Alcool etilic sau băuturi spirtoase, denaturate sau nu, de orice tărie, obținute din produse agricole, exclusiv lichiorurile si alte băuturi spirtoase si preparate alcoolice compuse (cunoscute ca „extracte concentrate”) pentru fabricarea băuturilor; Oțet și înlocuitori de oțet.
Clasele 1520.2, 1533.3, 1562.3, 1583.2, 1596.2	Capitolul 23	Reziduuri și deșeuri din industria alimentara; furaje de origine animala.
Clasa 0113.4	Capitolul 24	Tutun neprelucrat, deșeuri de tutun.
Clasa 0212.2	Capitolul 45	Pluta naturala, neprelucrata, zdrobita, granulata sau măcinata; deșeuri de pluta.
Clasa 0113.63	Capitolul 54	In, crud sau prelucrat dar nefilat; in câlți si deșeuri .
Clasa 0113.63	Capitolul 57	Cânepă, crudă sau prelucrata dar nefilata; câlți si deșeuri de cânepă .

ANEXA nr. 2
la Regulamentul privind ajutorul de stat regional

ECHIVALENTUL SUBVENTIEI NETE A UNUI AJUTOR PENTRU INVESTITII

Metoda de calcul a echivalentului subvenției nete, denumit în continuare ESN, este o metoda utilizata de Consiliul Concurenței în evaluarea pe care acesta o face în cazul schemelor notificate de furnizorul de ajutor.

1. PRINCIPII GENERALE

Calculul ESN consta în aducerea tuturor formelor de ajutor legate de o investiție la un numitor comun, acesta fiind intensitatea neta, în scopul de a le compara între ele sau cu un plafon predeterminat. Este vorba de o metoda de comparare ex ante care nu reflecta întotdeauna realitatea contabila. Ajutoarele fiscale sunt considerate ajutoare legate de investiție atunci când au la baza o suma investita în regiune. În plus, orice ajutor fiscal poate intra în aceasta categorie daca el este alocat pana la concurenta unui plafon exprimat ca procent din suma investita în regiune. Atunci când acordarea unui ajutor fiscal este eşalonata pe mai mulți ani, fiecare suma care rămâne la sfârșitul unui an dat poate fi reportata pentru anul următor si majorata conform nivelului ratei de referința.

Intensitatea neta reprezintă avantajul final pe care întreprinderea îl poate obține de pe urma ajutorului, în comparație cu valoarea neta (fără suma TVA) a investiției subvenționate. Calculul va lua în considerare numai cheltuielile de capital fix în terenuri, clădiri si echipamente, care constituie baza standard.

În cazul schemelor de ajutor de stat a căror baza cuprinde cheltuieli suplimentare, acestea din urma trebuie sa fie limitate la o anumita proporție din baza standard. Astfel, toate schemele de ajutor vor fi examinate în funcție de intensitatea lor aferenta doar cheltuielilor prevăzute în baza standard, așa cum prezintă următoarele exemple. Acest sistem de recalculare a intensităților nu se aplica investițiilor în imobilizări necorporale vizate la art.7 din prezentul Regulament.

Exemplul nr. 1:

- Baza schemei: echipamente;
- Intensitatea maxima a schemei:30%.

Deoarece toate cheltuielile eligibile ale schemei de ajutor figurează în baza standard, Consiliul Concurenței va tine seama doar de intensitatea maxima a schemei, adică 30%. Dacă plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurenței în regiunea avuta în vedere este de 30%, schema de ajutor va fi considerata compatibila în aceasta privința.

Exemplul nr. 2:

- Baza schemei: echipamente, clădiri + brevete în limita a 20% din cheltuielile precedente;
- Intensitatea maxima a schemei: 30%.

Toate cheltuielile eligibile figurează fie în baza standard (echipamente, clădiri), fie în lista cheltuielilor necorporale eligibile (brevete). Acestea din urma nu trebuie sa depaseasca 25% din baza standard. In aceste condiții, Consiliul Concurentei va tine seama direct de intensitatea maxima a schemei, adică 30%. Daca plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurentei în regiunea avuta in vedere este de 30%, schema de ajutor va fi considerata compatibila din acest punct de vedere.

Exemplul nr. 3:

- Baza schemei: clădiri, echipamente, terenuri + stocuri în limita a 50% din cheltuielile precedente;
- Intensitatea maxima a schemei: 30%.

Consiliul Concurentei va lua in considerare intensitatea maxima a schemei redusa la baza standard, adică: $30\% \times 1,5 = 45\%$. Daca plafonul intensității autorizat de Consiliul Concurentei în regiunea avuta in vedere este de 30%, schema de ajutor nu va fi considerata compatibila, decât daca intensitatea sa va fi redusa la $30\% : 1,5 = 20\%$

Exemplul nr. 4:

- Baza schemei: clădiri
- Intensitatea maxima a programului: 60%

Daca plafonul regional autorizat de Consiliul Concurentei este de 30%, nu exista garanția ca ajutoarele respective vor respecta acest plafon. Intensitatea prevăzuta prin schema de ajutor este superioara plafonului regional, dar este aplicata unei baze reduse. Schema nu va fi deci considerata compatibila in aceasta privința decât daca este adăugata o condiție expresa privind respectarea plafonului regional aplicat bazei complete.

Determinarea ESN se fundamentează numai pe calcule legate de regimul de impozitare si de metodele de actualizare, excepție făcând anumite forme de ajutor care necesita un tratament special. Aceste calcule sunt efectuate pe baza unor elemente furnizate de schema de ajutor sau de legislația fiscală, precum si pe anumiți parametri stabiliți prin convenție.

1.1. Impozitare

Intensitatea ajutorului trebuie calculata după impunerea fiscală, adică după ce au fost deduse impozitele plătibile pe suma ajutorului si, în special, a impozitului pe profit. Aceasta este baza noțiunii de ESN, care reprezintă ajutorul obținut de beneficiar după plata

impozitelor legate de acesta, presupunând ca întreprinderea obține profit încă din primul an, astfel încât asupra sumei ajutorului se percepe impozitul maxim.

1.2. Actualizarea

Calcul de actualizare sunt necesare în diferite stadii ale determinării ESN. În primul rând, atunci când ajutoarele și/sau cheltuielile pentru investiții sunt eșalonate în timp, trebuie luat în considerare calendarul real al vărsămintelor de ajutoare și al cheltuielilor. În consecință, cheltuielile pentru investiții și vărsămintele de ajutoare sunt reportate, printr-un calcul de actualizare, la sfârșitul anului în care întreprinderea efectuează prima tranșă de amortizare. În al doilea rând, astfel de calcule sunt necesare pentru a actualiza valoarea beneficiilor obținute ca urmare a rambursării unui împrumut cu dobânda subvenționată sau a impozitului prelevat din ajutor.

Rata utilizată în astfel de cazuri este rata de referință/de actualizare. Pe lângă utilizarea sa ca rata de actualizare, ea este de asemenea folosită pentru a calcula partea subvenționată din dobânda unui împrumut cu dobânda redusă.

1.3. Cazuri particulare

În afara de calculele privitoare la impozitare și actualizare descrise anterior, unele forme de ajutor necesită o analiză particulară. Astfel, în cazul ajutorului acordat în vederea închirierii unei clădiri, ajutorul este evaluat prin actualizarea diferenței dintre chiria plătită de întreprindere și o chirie teoretică egală cu o rată de referință aplicată la valoarea clădirii, majorată cu o sumă corespunzătoare amortizării clădirii în anul respectiv. O metodă similară este utilizată și pentru ajutoarele pentru finanțarea investițiilor prin leasing. Cheltuielile legate de achiziționarea terenului sau clădirilor de către întreprinderea care arendează sau închiriază pot fi considerate eligibile cu condiția să se dovedească necesitatea ajutorului în cauză.

În cazul ajutorului acordat în vederea arendării de terenuri, arenda teoretică este calculată în funcție de nivelul ratei de referință diminuat cu nivelul ratei inflației, aplicată la valoarea terenului.

2. ECHIVALENTUL SUBVENȚIEI NETE AL UNUI AJUTOR PENTRU INVESTIȚII ACORDAT SUB FORMA DE SUBVENȚIE DE CAPITAL

2.1 Principii Generale

Ajutorul pentru investiții acordat unei întreprinderi sub forma de subvenție de capital este exprimat într-o primă fază ca un procent din investiție, reprezentând echivalentul subvenției nominale sau echivalentul subvenției brute.

Conform metodei uzuale de evaluare a ajutoarelor, echivalentul subvenției nete a ajutorului îl constituie beneficiul care rămâne la dispoziția întreprinderii după plata impozitului pe profit.

În cea mai mare parte a cazurilor, subvenția nu este impozabilă ca atare, ci este deductibilă fiscal din valoarea investiției amortizabile. Ca urmare, pentru ca beneficiază de ajutor, investitorul amortizează în fiecare an o sumă mai mică decât dacă nu ar fi beneficiat de ajutor. Întrucât amortizările se deduc din profitul impozabil, o subvenție crește partea prelevată de stat în fiecare an sub forma de impozit pe profit.

Aceasta metoda de impozitare a subvenției, care consta în integrarea acesteia în profituri în același ritm cu amortizările, este des utilizată, de exemplu, în țările Uniunii Europene, fara ca aceasta să însemne că, în alte țări, nu pot fi întâlnite și alte metode.

2.2. Exemple de calcul

Exemplul nr. 1: subvenția nu este impozabilă

Subvențiile sunt contabilizate în general ca venituri și sunt impozitate. Totuși, în special în cazul anumitor ajutoare pentru cercetare-dezvoltare, este posibil ca ele să fie exceptate de la plata impozitului. În acest caz, echivalentul subvenției nete este egal cu subvenția nominală.

Exemplul nr. 2: Investiția implică o singură categorie de cheltuieli și subvenția este impozitată în întregime la sfârșitul primului exercițiu financiar

Această presupune că întreaga subvenție este supusă impozitului pe profit aplicabil agenților economici încă din primul an. Această reglementare nu este excesivă dacă se admite că întreprinderile, în general deficitare pe parcursul primilor ani de activitate, au posibilitatea să-și reporteze pierderile pe mai multe exerciții financiare.

Pentru a calcula ESN al acestei subvenții, se deduce din aceasta suma impozitului cu care va fi taxată.

De exemplu: Investiții: 100
Subvenție nominală: 20
Rata impozitării: 40%

Impozitul prelevat pentru subvenție este de $20 \times 40\% = 8$

ESN va fi: $(20-8)/100 = 12\%$

Exemplul nr. 3: Investiția implică o singură categorie de cheltuieli și subvenția este impozitată liniar, timp de cinci ani

În acest caz, subvenția este impozitată în cote egale, pe o perioadă de cinci ani. Pe durata acestor cinci ani beneficiile se vor majora, în fiecare an, cu o cincime din subvenție. Pentru a calcula ESN, sumele actualizate ale impozitului prelevat în fiecare an din cei cinci, conform regimului fiscal aplicabil, vor fi scăzute din suma ajutorului acordat.

De exemplu: Investiții: 100
Subvenție nominală: 20
Rata impozitării: 40%
Rata de actualizare: 8%

În tabelul următor este prezentat modul în care sunt calculate impozitele prelevate anual asupra subvenției, precum și valoarea lor actualizată:

Perioada	Impozit prelevat din subvenție	Coefficient de actualizare	Valoare actualizată
----------	--------------------------------	----------------------------	---------------------

	(1)	(2)	(1) x (2)
Sfârșitul primului an	$(20/5) \times 40\%$	1,0	1,600
Sfârșitul celui de-al doilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,481
Sfârșitul celui de-al treilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^2$	1,372
Sfârșitul celui de-al patrulea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^3$	1,270
Sfârșitul celui de-al cincilea an	$(20/5) \times 40\%$	$1/(1 + 0,08)^4$	1,176
		Total	6,900

Totalul ultimei coloane reprezintă suma impozitelor actualizate prelevate în fiecare an. Acesta trebuie scăzut din subvenția nominală pentru a se obține ESN.

ESN va fi: $(20-6,9)/100=13,1\%$

Nota: Impozitul prelevat pe ajutor este actualizat la sfârșitul primului an presupunând ca întreprinderea efectuează prima tranșă de amortizare la aceasta dată.

Exemplul nr. 4: Investiția presupune trei categorii de cheltuieli: terenuri, clădiri și echipamente, impozitate în rate diferite

Aceste trei categorii de cheltuieli constituie ceea ce s-a convenit a fi numită baza standard a ajutorului. Repartizarea investiției pe cele trei tipuri de cheltuieli, pentru calcularea ESN în cazul unei scheme de ajutor de stat, se realizează prin utilizarea ponderilor de mai jos, valoarea exactă urmând a fi stabilită de Consiliul Concurenței în funcție de condițiile concrete existente la momentul respectiv (suma ponderilor= 100):

- terenuri – între 1% și 5%
- clădiri – între 30% și 50%
- echipamente – între 45% și 65%

Pe de altă parte, în cazul subvențiilor individuale se utilizează ponderea efectivă a celor trei categorii de cheltuieli prezente în baza standard.

Dat fiind că rata de impozitare a subvenției este diferită pentru fiecare categorie de cheltuieli, este necesar, în primul rând, ca subvenția să fie distribuită proporțional între pozițiile care formează baza ajutorului.

Se calculează apoi sumele percepute cu titlu de impozit, separat pentru fiecare categorie de cheltuieli (aceste calcule sunt de același tip cu cele prezentate în tabelul de la Exemplul nr.3).

Aceste prelevări sunt scăzute apoi din subvenția nominală pentru a obține ESN:

ESN= Subvenția nominală minus:

- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru terenuri

- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru clădiri
- impozitul prelevat pe subvenția alocată pentru echipamente

De exemplu: Investiții: 100, din care:

terenuri: 3 neamortizabil

clădiri: 33 amortizare liniară, în 20 de ani

echipamente: 64 amortizare degresivă în 5 ani.

Subvenția nominală: 20

Rata impozitării: 55%

Rata de actualizare: 8%

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată terenurilor

În general, terenurile nu sunt amortizabile. Presupunând că subvenția este impozitată în același ritm în care are loc amortizarea, subvenția acordată pentru terenuri nu este impozitată și, în consecință, nu vor fi scăzute impozite din subvenția acordată.

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată clădirilor

Presupunând că subvenția pentru clădiri se impozitează în același ritm în care are loc amortizarea, adică 20 de ani, în tranșe egale:

- subvenția nominală alocată pentru clădiri va fi de $20 \times 33\% = 6,6$
- în fiecare an, partea din subvenție integrată în profit va fi de: $6,6/20 = 0,33$
- valoarea impozitului prelevat pentru această parte va fi de: $0,33 \times 55\% = 0,18$

Referitor la subvenția acordată pentru clădiri, o valoare de 0,18 din profit va fi datorată în fiecare an pe o perioadă de 20 de ani. În cazul în care această serie de plăți este actualizată la sfârșitul primului an (calcul de același tip cu cele din tabelul pentru Exemplul 3), totalul impozitului prelevat în această perioadă ca urmare a subvenției acordate pentru clădiri va fi de: 1,925.

Calculul impozitului prelevat pentru subvenția destinată echipamentelor

Se presupune că subvenția destinată echipamentelor este impozitată în același ritm în care are loc amortizarea, adică degresiv, în cinci ani, ritmul fiind următorul: 40%, 24%, 14,4%, 10,8%, și 10,8%.

Spre deosebire de situația clădirilor, în acest caz impozitarea este diferită în fiecare an, astfel încât calculul impozitului va trebui efectuat an de an. Partea din subvenția nominală destinată echipamentelor este de: $20 \times 64\% = 12,8$

Calculul prelevărilor de impozit:

Perioada	Impozit prelevat din subvenție (1)	Coefficient de actualizare (2)	Valoare actualizată (1) x (2)
Sfârșitul primului an	$12,8 \times 40\% \times 55\%$	1,0	2.816
Sfârșitul celui de-al doilea an	$12,8 \times 24\% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,564
Sfârșitul celui de-al treilea an	$12,8 \times 14,4\% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^2$	0,869
Sfârșitul celui de-al patrulea an	$12,8 \times 10,8 \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^3$	0,604
Sfârșitul celui de-al cincilea an	$12,8 \times 10,8\% \times 55\%$	$1/(1 + 0,08)^4$	0,559
		Total	6,412

Calculul echivalentului subvenției nete

- Subvenție nominală 20

Diminuata cu:

- impozitul prelevat din subvenția destinată terenurilor 0
 - impozitul prelevat din subvenția destinată clădirilor 1,925
 - impozitul prelevat din subvenția destinată echipamentelor 6,412

ESN 11,6%

Observații

1. Impozitarea subvențiilor, menționată în metoda uzuală de evaluare a ajutoarelor prezentată mai sus depinde, pe de o parte, de legislația fiscală în vigoare și, pe de altă parte, de modalitățile particulare presupuse de schema de ajutor în cauză.

2. Pentru calculul ESN trebuie să se cunoască exact:

- nivelul impozitului pe profit aplicat agentului economic respectiv;
- regulile de amortizare în vigoare sau metoda specifică de integrare a subvenției în beneficiile prevăzute de schema de ajutor în cauză.

3. ECHIVALENTUL SUBVENTIEI NETE AL UNUI AJUTOR PENTRU INVESTITII ACORDAT SUB FORMA DE ÎMPRUMUT CU DOBÂNDA REDUSA

3.1. Principii generale

Ajutorul pentru investiții acordat unei întreprinderi sub forma de împrumut cu dobânda redusă se exprimă, în primul rând, prin numărul de puncte procentuale, reprezentând diferența între nivelul ratei de referință și cel al ratei percepute de instituția creditoare.

Aceasta bonificație are ca unic efect diminuarea sarcinii dobânzii, rambursarea împrumutului putând să se efectueze în același mod, indiferent dacă rata dobânzii este normală sau redusă.

Acest avantaj se exprimă ca procent din investiție, ca și în cazul subvenției de capital, obținându-se astfel echivalentul subvenției nominale sau echivalentul subvenției brute.

Acesta nu reprezintă, însă, neapărat avantajul final pe care întreprinderea îl obține de pe urma subvenționării dobânzii. Dacă plata dobânzilor se deduce din profitul impozabil, subvenționarea dobânzii determină pierderea unei părți a acestui avantaj fiscal prin creșterea părții prelevate de stat sub forma de impozit pe profit.

Prin urmare, ESN se obține scăzând din echivalentul subvenției brute impozitul perceput de stat în urma majorării profitului impozabil ca urmare a acordării bonificației.

Ca și în cazul unei subvenții de capital, calculul ESN al unui împrumut cu dobânda redusă se efectuează pornind de la elementele furnizate fie de schema de ajutor, fie de legislația fiscală, la care se adăuga eventuale alte elemente stabilite convențional.

Elementele necesare calculului ESN al unui ajutor pentru investiții acordat sub forma unui împrumut cu dobânda redusă sunt următoarele:

- durata împrumutului;
- perioada de grație a împrumutului, adică perioada inițială pe parcursul căreia împrumutul nu este rambursat, dobânzile fiind achitate la totalul sumei principale;
- numărul de puncte procentuale reprezentând bonificația;
- durata bonificației, care nu este obligatoriu să fie aceeași ca durata împrumutului;
- ponderea împrumutului în investiție;
- rata de referință/ actualizare;
- rata impozitării.

Trebuie cunoscute de asemenea modalitățile de rambursare a împrumutului. În marea majoritate a cazurilor împrumutul este rambursat liniar, în cote egale, dobânzile fiind plătite asupra sumei rămase. Uneori, rambursarea se efectuează sub forma de rate anuale constante, aceasta situație fiind luată în considerare la calcularea ESN.

3.2. Exemple de calcul

Exemplul nr. 1

1. Parametrii

- împrumutul este acordat pentru o perioadă de 10 ani cu rambursare liniară și fără perioadă de grație;
- bonificația este de 3 puncte procentuale pe toată durata împrumutului;
- ponderea împrumutului în investiție este de 40%;
- rata de referință/actualizare este de 8%;
- rata impozitării este de 35%.

2. Calculul unității de ajutor

Unitatea de ajutor reprezintă echivalentul subvenției nominale a unei bonificări a dobânzii de un punct procentual pentru un împrumut care reprezintă 100% din investiție, ținând seama de caracteristicile ajutorului folosite ca parametri. Se calculează după cum urmează:

Sfârșitul anului	Împrumut: sold restant datorat (1)	Bonificație 1 punct (2)	Avantaj dobândit (1) x (2)	Coeficient de actualizare (3)	Valoare actualizată (*) (1) x (2) x (3)
1	100	1%	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	90	1%	0,9	$1/(1 + 0,08)^2$	0,772
3	80	1%	0,8	$1/(1 + 0,08)^3$	0,635
4	70	1%	0,7	$1/(1 + 0,08)^4$	0,515
5	60	1%	0,6	$1/(1 + 0,08)^5$	0,408
6	50	1%	0,5	$1/(1 + 0,08)^6$	0,315
7	40	1%	0,4	$1/(1 + 0,08)^7$	0,233
8	30	1%	0,3	$1/(1 + 0,08)^8$	0,162
9	20	1%	0,2	$1/(1 + 0,08)^9$	0,100
10	10	1%	0,1	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,046
Unitatea de ajutor					4,112
(*) Actualizarea se realizează la începutul primului an					

3. Calculul ESN

ESN se obține prin multiplicarea unității de ajutor cu caracteristicile ajutorului (numărul de puncte de bonificație (3), ponderea împrumutului în investiție (40%) și partea neimpozabilă din ajutor: (1-35%):

$$\text{ESN} = 4,112 \times 3 \times 40\% \times (1-35\%) = 3,21\%$$

Exemplul nr. 2

1. Parametrii

Parametrii sunt aceiași din Exemplul nr.1 dar cu o perioadă de gratie de doi ani. Aceasta înseamnă că în primii doi ani nu se rambursează nimic din împrumutul propriu-zis. Împrumutul acordat pe o durată de zece ani, va fi astfel rambursat în opt tranșe egale începând din al treilea an și până în cel de-al zecelea. Pe durata acestor zece ani dobânzile vor fi plătite pentru sumele rămase după fiecare an.

2. Calculul unității de ajutor

Sfârșitul anului	Împrumut: sold restant datorat (1)	Bonificație 1 punct (2)	Avantaj dobândit (1) x (2)	Coeficient de actualizare (3)	Valoare actualizată (*) (1) x (2) x (3)
1	100	1%	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	100	1%	1	$1/(1 + 0,08)^2$	0,857
3	100	1%	1	$1/(1 + 0,08)^3$	0,794
4	87,5	1%	0,875	$1/(1 + 0,08)^4$	0,643
5	75,0	1%	0,750	$1/(1 + 0,08)^5$	0,510
6	62,5	1%	0,625	$1/(1 + 0,08)^6$	0,394
7	50	1%	0,500	$1/(1 + 0,08)^7$	0,292
8	37,5	1%	0,375	$1/(1 + 0,08)^8$	0,203
9	25,0	1%	0,250	$1/(1 + 0,08)^9$	0,125
10	12,5	1%	0,125	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,058
Unitatea de ajutor					4,802 %
(*) Actualizarea se realizează la începutul primului an					

3. Calculul ESN

Ca și în Exemplul 1, unitatea de ajutor este multiplicată cu numărul de puncte de bonificație, ponderea împrumutului în investiție și partea neimpozabilă din ajutor:

$$\text{ESN} = 4,802 \times 3 \times 40\% \times (1-35\%) = 3,75\%$$

Nota: Se constată că toate elementele rămânând aceleași, introducerea unei perioade de gratie pentru rambursare are drept efect majorarea ESN. Perioada de gratie mărește pentru fiecare an suma rămasă de rambursat, deci și avantajul dobândit ca urmare a bonificării dobânzii și, în consecință, mărește și unitatea de ajutor.

Exemplul nr.3

1. Parametrii

Aceleași elemente ca și pentru Exemplul nr. 2, dar rambursarea împrumutului se va face sub forma de rate anuale constante.

În acest caz, metoda de calcul este fundamental diferită de cea utilizată în cele două exemple precedente: în primul rând, trebuie să fie calculate anuitățile „normale”, adică vara reducerea ratei dobânzii, apoi anuitățile „bonificate” obținute în condițiile reducerii ratei dobânzii; diferența dintre cele două serii este stabilită anual și, în final, se actualizează rezultatele acestei ultime operații pentru a se obține echivalentul subvenției.

2. Calculul echivalentului subvenției

Anuitățile constante, exprimate ca procent din împrumut, se calculează cu ajutorul următoarei formule:

$$A = \frac{i \cdot P \cdot r}{1 - (1 - r)^n}$$

unde $r = 1/(1+i)$

“i” fiind rata dobânzii și “n” numărul de ani pentru care se calculează anuitatea. Calculele următoare sunt efectuate pentru un împrumut de 100 unități:

Anii	Anuități normale (1)	Anuități bonificate (2)	Avantaje dobândite (3)	Coefficient de actualizare (4)	Valoare actualizată (*) (3) x (4)
1	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^1$	2.778
2	8	5	3	$1/(1 + 0,08)^2$	2.572
3	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^3$	1.532
4	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^4$	1.418
5	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^5$	1.313
6	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^6$	1.216
7	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^7$	1.126
8	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^8$	1.042
9	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^9$	0.965
10	17,401	15,472	1,929	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0.894
Unitatea de ajutor					14.85%

(*) Actualizarea se realizează la începutul primului an

3. Calculul ESN

ESN se obține prin multiplicarea echivalentului subvenției cu procentul reprezentând ponderea împrumutului în investiție, deducându-se apoi partea prelevată prin impozitare:

$$\text{ESN} = 14,85 \times 40\% \times (1 - 35\%) = 3,86\%$$

Nota: în absența perioadei de gratie ESN calculat în același mod va fi de 3,41%.

3.3. Formule de calculare a ESN pentru un împrumut cu dobânda redusă

Metodele prezentate anterior, ușor de transpus în formule tabelare, permit calcularea ESN a unui împrumut cu dobânda redusă în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte. În cazurile uzuale se poate recurge și la calculul direct prin intermediul formulelor prezentate în continuare.

1. Notății

- i = rata de referință, $r = 1/(1+i)$
- i' = rata bonificată, $r' = 1/(1+i')$
- P = durata (în număr de rate de rambursare) împrumutului
- Q = ponderea împrumutului în investiție
- T = rata de impozitare
- F = durata, exprimată în număr de rate de rambursare , a unei eventuale perioade de gratie. Pe parcursul perioadei de gratie nu se plătesc decât dobânzile pentru împrumut, la valoarea subvenționată. (În absența perioadei de gratie $F=0$)

2. Cazul unei rambursări liniare:

$$\text{ESN} = (1-T)Q \left(1 - \frac{i'}{i} \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)} \right) \right)$$

3. Rambursarea în forma unor anuități constante:

$$\text{ESN} = (1-T)Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i} \right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r^{P-F}} \right) \right]$$

P R E Ț U R I L E
publicațiilor legislative pentru anul 2004
— pe suport tradițional —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoarea abonamentului anual — lei —	Valoarea abonamentului trimestrial — lei —			
			Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
1.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba română	9.875.000	2.468.750	2.715.750	2.987.500	3.286.000
2.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba română, numere bis*)	1.780.000	—	—	—	—
3.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba maghiară	7.900.000	1.975.000	1.975.000	1.975.000	1.975.000
4.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	12.500.000	3.125.000	3.125.000	3.125.000	3.125.000
5.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	2.530.000	632.500	632.500	632.500	632.500
6.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	10.680.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000
7.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	9.850.000	2.462.500	2.462.500	2.462.500	2.462.500
8.	Colecția Legislația României	2.500.000	625.000	687.500	756.500	832.500
9.	Colecția de hotărâri ale Guvernului și alte acte normative	4.150.000	1.038.000	1.141.500	1.255.500	1.381.500
10.	Repertoriul actelor normative	625.000	—	—	—	—
11.	Decizii ale Curții Constituționale	470.000	—	—	—	—
12.	Ediții trilingve	2.500.000	—	—	—	—

*) Cu excepția numerelor bis în care se publică acte cu un volum extins și care interesează doar un număr restrâns de utilizatori.

Toate publicațiile Regiei Autonome „Monitorul Oficial“ sunt purtătoare de T.V.A. în cotă de 9%, aceasta fiind inclusă în prețul de abonament.

Pentru siguranța clienților, abonamentele la publicațiile Regiei Autonome „Monitorul Oficial“ se pot efectua prin următorii difuzori:

- ◆ COMPANIA NAȚIONALĂ „POȘTA ROMÂNĂ“ — S.A. — prin oficiile sale poștale
- ◆ RODIPET — S.A. — prin toate filialele
- ◆ INTERPRESS SPORT — S.R.L. — București, str. Hristo Botev nr. 6 (telefon/fax: 313.85.07; 313.85.08; 313.85.09)
- ◆ PRESS EXPRES — S.R.L. — Otopeni, str. Flori de Câmp nr. 9 (telefon/fax: 221.05.37; 0745.133.712)
- ◆ M.T. PRESS IMPEX — S.R.L. — București, bd. Basarabia nr. 256 (telefon/fax: 255.48.15; 255.48.16)
- ◆ INFO EUROTRADING — S.A. — București, Splaiul Independenței nr.202A (telefon/fax: 212.73.54)
- ◆ ACTA LEGIS — S.R.L. — București, str. Banul Udrea nr. 10, (telefon/fax: 411.91.79)
- ◆ CURIER PRESS — S.A. — Brașov, str. Traian Grozăvescu nr. 7 (telefon/fax: 0268/47.05.96)
- ◆ MIMPEX — S.R.L. — Hunedoara, str. Ion Creangă nr. 2, bl. 2, ap. 1 (telefon/fax: 0254/71.92.43)
- ◆ CALLIOPE — S.R.L. — Ploiești, str. Candiano Popescu nr. 36 (telefon/fax: 0244/51.40.52, 0244/51.48.01)
- ◆ ASTOR-MED — S.R.L. — Iași, str. Sucidava nr. 2, bl. U2, sc. C, ap. 2 (telefon/fax: 0232/27.91.76, 0232/25.84.27)

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro